

Integrovaná územní strategie Místní akční skupiny Český les

květen 2006

Zpracovatel: AgAkcent, s. r. o.

SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKOU UNÍÍ
EVROPSKÝM ZEMĚDĚLSKÝM ORIENTAČNÍM A
ZÁRUČNÍM FONDEM

1. Téma strategie

Zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech

2. Žadatel/předkladatel Strategie

2.1 Identifikace žadatele:

Přesný název MAS: Místní akční skupina Český les
Sídlo MAS: Náměstí Republiky 1, 348 02 Bor
Tel: +420 374 783 392
E-mail:
Právní forma MAS: Občanské sdružení
IČ: 266 799 73

2.2 Zpracovatel Strategie

Zpracovatelem projektu je společnost AgAkcent, s. r. o.

3. Stručné představení mikroregionu (po stránce geografické, ekonomické, historické,...) a analýza stavu na místní úrovni

3.1 Geografická charakteristika

Území MAS Český les se rozkládá v západní části Plzeňského kraje při hranicích se SRN, na severu od Zadního Chodova a Broumova (mikroregion Lučina), obcí na hranicích s krajem Karlovarským, jižně sahá až k Domažlicím (obec Česká Kubice - Chodská liga). MAS Český les se rozkládá na území Českého lesa a části Chodska, v okresech Domažlice a Tachov, konkrétně na území těchto mikroregionů (obcí):

Svazek obcí Chodská liga: Klenčí pod Čerchovem, Chodov, Trhanov, Pec, Luženičky, Újezd, Česká Kubice, Nemanice, Díly, Postřekov, Ždánov, Pařezov, Otov, Vlkanov, Nový Kramolín

Svazek obcí Český les: Rybník, Mnichov, Hora sv. Václava, Poběžovice

Svazek obcí Sedmihoří: Mezholezy, Staré Sedlo, Prostiboř, Vidice, Miřkov

Svazek obcí Borsko: Bor, Přimda, Třemešné, Rozvadov, Hošťka, Staré Sedliště, Stráž

Mikroregion Lučina: Brod nad Tichou, Broumov, Ctiboř, Částkov, Dlouhý Újezd, Halže, Chodský Újezd, Kočov, Lesná, Lom, Milíře, Obora, Studánka, Tachov, Tisová, Zadní Chodov

Samostatné obce: Hostouň, Mutěnin, Chodová Planá, Bělá nad Radbuzou

Území přísluší orograficky do Šumavské soustavy, podsoustavy Českoleské. Tu tvoří celky Český les (Dyleňský les, Přimdský les, Kateřinská kotlina, Čerchovský les) a Podčeskoleská pahorkatina (Tachovská brázda a Chodská pahorkatina). Charakteristická je vysoká lesnatost území a nízká osídlenost (důsledek drsných přírodních poměrů a poválečného hromadného odsunu obyvatel německé národnosti, kdy zejména v pohraniční oblasti zanikly desítky sídel).

Důležitými toky jsou řeky Radbuza a Mže, které patří k povodí Berounky. Podél dvou potoků v příhraničí (Kateřinský a Nemanický), které tečou do sousedního Německa, by se v budoucnosti mohly realizovat společné česko – německé projekty. Na území se nachází několik větších rybníků a vodních nádrží, které slouží nejen k rekreaci, chovu ryb, ale především jako zásobárna vody. K největším a nejznámějším patří rekreační střediska Sycherák, Bonětice a přehrada Lučina, která slouží jako zásobárna pitné vody.

3.2 Historie

Území Českého lesa bylo pravděpodobně osídleno už v pravěku. Dokládají to drobné náhodné nálezy, například z úpatí vrchu Přimda, ale archeologicky není toto území zatím dostatečně prozkoumané. První písemné zmínky o osídlení pochází z 12. století. Poprvé v roce 1115 je zmiňován Tachov, který byl založen na tzv. Norimberské stezce spojující Prahu a Norimberk. Zmínky najdeme také o hradu Přimda. Podle Kosmovy kroniky byl hrad postaven v roce 1121 Němci, ale protože stál na českém území, byl obsazen a připojen k českému knížectví. V průběhu 13. století za vlády Přemysla Otakara II. vznikají v podhůří Českého lesa první královská města (Tachov, Domažlice), která slouží jako pohraniční pevnosti.

Od 13. století působili v oblasti Českého lesa Chodové. Jejich úkolem bylo především strážit hranice. Oproti ostatním obyvatelům měli četná privilegia a výhody. Tachovsko bylo také zvláštní tzv. tachovským manským obvodem, což byl další způsob jak chránit hranice. V něm působilo kolem 13 rytířů, kteří dostali drobné statky a kteří měli přesně dané povinnosti, týkající se zejména vojenské služby.

V 17. století dochází k velkým majetkovým změnám. Po neúspěšném povstání českých stavů byla většina statků odprodána cizincům, zejména německé šlechtě. V této době vznikají nová panství, která se zachovala až do zániku feudalismu. Začínají se ve větší míře stavět sklárny a železárny, jejichž větší část později zaniká díky hospodářské situaci po třicetileté válce. V 18. století začíná sklářská expanze. Staví se nové hutě, sklárny i železárny. Ve velkém se zpracovává dřevní hmota na pilách a v papírnách, pálí se dřevěné uhlí, těží stavební kámen a vápenec. Území Českého lesa bylo zprůmyslňováno a doosídlováno zejména německým obyvatelstvem. Postupně se začínají ztenčovat zásoby dřeva a mnoho skláren zaniká. Lidé hledají jiný způsob obživy a zaměřují se na truhlářství, výrobu perleťových knoflíků a obdělávání mýtin, které vznikly po

vytěžení lesa. Za doby 1. republiky bylo obyvatelstvo tvořeno z více jak 90% německou národností.

V roce 1939 bylo území Českého lesa násilně připojeno k Velkoněmecké říši a české obyvatelstvo vyhnáno do vnitrozemí. Po skončení 2. světové války došlo k odsunu německého obyvatelstva. Do opuštěných vesnic přicházeli noví obyvatelé z vnitrozemí a Slovenska, dobrodruhové, reemigranti z Rumunska a Volyňští Češi. V roce 1951 byl přijat zákon o ochraně státních hranic. Při hranicích se stanovilo zakázané pásmo, kde nesměl bydlet nikdo a pásmo hraniční, kde mohly bydlet jen osoby „spolehlivé“. Přes 20 vesnic ležících blízko hranic bylo srovnáno se zemí a zbylé vesnice značně chátraly, protože zde byl omezen volný pohyb a nedostatek pracovních příležitostí. V souvislosti s odsunem a následným uzavřením hraničního

pásma došlo k výraznému poklesu obyvatelstva a postupnému chátrání a devastaci veškerých krajinářských úprav. Oblast, která dnes tvoří velkou část území místní akční skupiny se dostala do izolace kulturní, společenské a ekonomické. Změna nastala až po roce 1989, kdy došlo k otevření hranic a pohraniční oblast dostala nové impulsy k rozvoji.

3.3 Demografická charakteristika

Území zahrnující dnešní MAS bylo před II. světovou válkou podobně jako Šumava poměrně hustě osídlené, žilaa zde poměrně velmi silná německá menšina. Po odsunu se počet obyvatel výrazně snížil, přičemž celý pás podél hranic se nacházel v hraničním pásmu. Rozloha celku je 1 304,96 km², počet obyvatel 41 829 při hustotě 32,05 obyv./ km² dle Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001. Obyvatelstvo MAS Český les se podílí necelými 8 % na počtu obyvatel Plzeňského kraje, zatímco plocha území tvoří přes 17 % rozlohy Plzeňského kraje. Oproti poslednímu Sčítání lidu, domů a bytů došlo k nárůstu počtu obyvatel o 1377 lidí a hustota se zvýšila z 31,00 obyv./km² v roce 1991 na 32,05 obyv./ km² v roce 2001. I přes mírný nárůst hustoty obyvatel je území osídleno velmi řídkce, v Plzeňském kraji žilo v roce 2001 na 1 km² více než dvojnásobek obyvatel (72,83) a v České Republice byla hustota obyvatel 129,72 obyv./ km². Hustota zalidnění je ve srovnání s ČR podprůměrná s výrazným podílem venkovských sídel do 500 obyvatel – téměř tři čtvrtiny sídel, v nichž žije zhruba 25 % obyvatel. Hustota obyvatel se liší podle jednotlivých mikroregionů (nejhustěji je osídlen mikroregion Lučina – 49,5 obyv km², vysoká hustota je dána vysokým počtem obyvatel města Tachov, nejmenší hustota obyvatel je v mikroregionu Sedmihoří (14,6 obyv./ km²).

Nejvýznamnějším sídelním centrem území je bývalé okresní město Tachov (12 696 obyvatel), který se podílí na celkovém obyvatelstvu 30,35 %. Na mikroregionální úrovni hrají významnější roli města Bor (3 961 obyvatel), Bělá nad Radbuzou (1 727 obyvatel), Poběžovice (1 757 obyvatel), Přimda (1 358 obyvatel) a Chodová Planá (1 778 obyvatel).

Celkový počet obyvatel:

Rok	Počet obyvatel
1991	40 452
2001	41 829

Celková hustota obyvatel¹:

Rok	Počet obyvatel/km ²
1991	31,00
2001	32,05

Vzájemné poměry mezi počty osob v předproduktivním, produktivním a poproduktivním věku udávají uvedené indexy– index stáří, závislosti (mladých, starých) a ekonomického zatížení. **Index stáří** udává počet osob starších 65 let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. Nejvyšší index stáří z jednotlivých mikroregionů má Chodská liga (73, 59), který ale i přesto je výrazně nižší než index stáří pro Českou Republiku (85,45) i Plzeňský kraj (90,99). Pro ostatní mikroregiony jsou indexy stáří poměrně nízké, což svědčí o poměrně nízkém počtu obyvatel v poproduktivním věku vzhledem k počtu obyvatel mladších 15 let. Na daném území však leží i obce, které vykazují velmi vysoký index stáří (např. Mutěňín – 225, Obora – 200). Naopak jsou zde i obce s velmi nízkým indexem stáří, menším než 40 (např. Nemanice, Lesná, Halže). **Index závislosti**

¹ Hustota vztažena k rozloze území dle SLDB 2001.

mladých udává počet dětí na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Tento index je u všech mikroregionů poměrně vyrovnaný a pro celou MAS činí hodnota indexu závislosti mladých 24,5. Z porovnání této hodnoty s hodnotou indexu závislosti mladých pro ČR (23,11) a pro Plzeňský kraj (22,43) vyplývá, že na území MAS je přibližně stejný počet obyvatelstva v předproduktivním věku. **Index závislost starých** udává počet osob starších než 65 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Na území MAS žije v porovnání s hodnotami za ČR a za Plzeňský kraj výrazně nižší počet obyvatel starších než 65 let připadajících na 100 osob ve věku 15 až 64 let (MAS Český les 14,56; ČR 19,75; Plzeňský kraj 20,41). **Index ekonomického zatížení** udává počet dětí a počet osob starších 65 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Index hospodářského zatížení je v MAS nižší než v Plzeňském kraji i v ČR, na 100 obyvatel produktivního věku žijících na území místní akční skupiny připadá 39,06 obyvatel před- a poproduktivního věku (v Plzeňském kraji – 42,84, v ČR – 42,86). Celkově je věková struktura obyvatel žijících na území místní akční skupiny poměrně příznivá. Otázkou věkové struktury je však nutno se zabývat a brát v úvahu migrační procesy a odliv, zejména mladšího obyvatelstva, za prací, bydlením, vzděláním atd. do větších měst. Tuto situaci by mohl pozitivně ovlivnit fakt, že obyvatelstvo mikroregionu bude mít k dispozici dostatek bytů a především širší spektrum pracovních příležitostí v dosahu svého bydliště.

	Věková struktura			celkem	Rozloha v km ²	Hustota obyv/km ²	Index hosp. zatížení	Index závislosti starých	Index závislosti mladých	Index stáří
	0 - 14	15 - 64	65 +							
Chodská Liga	1083	4654	797	6534	184,68	35,38	40,40	17,13	23,27	73,59
Český les	415	1618	218	2251	86,26	26,10	39,12	13,47	25,65	52,53
Sedmihoří	198	743	134	1075	73,65	14,60	44,68	18,03	26,65	67,68
Borsko	1628	6255	931	8814	400,65	22,00	40,91	14,88	26,03	57,19
Lučina	3233	13134	1807	18174	367,14	49,50	38,37	13,76	24,62	55,89
Bělá nad Radbuzou	246	1320	161	1727	83,32	20,73	30,83	12,20	18,64	65,45
Hostouň	240	888	118	1246	38,51	32,36	40,32	13,29	27,03	49,17
Chodová Planá	303	1316	159	1778	55,27	32,17	35,11	12,08	23,02	52,48
Mutěnin	24	152	54	230	15,48	14,86	51,32	35,53	15,79	225,00
MAS Český les	7370	30080	4379	41829	1304,96	32,05	39,06	14,56	24,50	59,42
Plzeňský kraj	86467	385541	78680	550688	7561	72,83	42,84	20,41	22,43	90,99
ČR	1654862	7161144	1414054	10230060	78 864	129,72	42,86	19,75	23,11	85,45

Struktura obyvatel žijících na území MAS podle pohlaví se příliš neliší od struktury Plzeňského kraje a ČR. Podíl žen žijících v Českém lese je jen o málo nižší než je tomu v případě Plzeňského kraje a ČR. Počet žen a počet mužů je téměř vyrovnaný, s mírnou převahou ženského obyvatelstva.

Z národnostních menšin jsou na území MAS nejvíce zastoupeni Slováci, Vietnamci a Němci. Občané těchto tří národností mají na území místní akční skupiny (zejména v části ležící na území bývalého okresu Tachov) relativně větší zastoupení než je tomu v rámci Plzeňského kraje i celé České Republiky. Relativně velké zastoupení má vietnamská menšina v některých obcích ležících poblíž česko – německých hranic (Rozvadov, Přimda) – okolo 10 % (v Plzeňském kraji je to pouhých 0,3 %).

Většina obyvatelstva nevyznává žádné náboženství. Téměř naprostá většina věřících vyznává římskokatolickou církev, ostatní náboženství jsou zastoupeny jen velmi okrajově.

Struktura obyvatel žijících na území MAS podle stupně vzdělání není příliš příznivá. V Českém lese žije v porovnání s Plzeňským krajem a Českou Republikou relativně více obyvatel bez vzdělání, se základním vzděláním, vyučených a se středním odborným bez maturity. Naopak podíl obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou, s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním je nižší.

	ČR	PK	MAS Český les
bez vzdělání	0,44%	0,39%	0,90 %
základní vč. neukončeného	23,03%	23,01%	28,41 %
vyučení a střední odborné bez maturity	37,96%	39,44%	40,98 %
úplné střední s maturitou	24,90%	24,98%	21,19 %
vyšší odborné a nástavbové	3,45%	3,07%	2,31 %
vysokoškolské	8,89%	7,77%	4,51 %
nezjištěné vzdělání	1,32%	1,32%	1,71 %

Ve srovnání s Plzeňským krajem žije na území MAS Český les relativně méně obyvatel v poproduktivním věku a více obyvatel v předproduktivním věku, index stáří obyvatelstva místní akční skupiny (59,42) je výrazně nižší než index stáří obyvatel Plzeňského kraje (90,99) i České Republiky (85,45). Struktura obyvatelstva podle pohlaví se příliš neliší od struktury Plzeňského kraje a ČR. Na území MAS Český les je oproti krajskému a republikovému průměru výrazněji zastoupena vietnamská národnostní menšina. Vzdělanostní struktura obyvatel žijících v zájmovém území je nepříznivá, ve srovnání s Plzeňským krajem a ČR je více obyvatel s nižším stupněm vzdělání. Naopak podíl obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou či vyšším je nižší.

3.4 Ekonomická charakteristika

Zájmové území je jednotné periferním charakterem, zachovaným přírodním bohatstvím a nízkým průmyslovým zatížením. Je též charakteristické poměrně vysokou nezaměstnaností. Území okresu Tachov je usnesením vlády č. 722/2003 o vymezení regionů se soustředěnou podporou státu na období let 2004 až 2006 zařazeno mezi hospodářsky slabé regiony.

3.4.1 Míra nezaměstnanosti

Nezaměstnanost je v území MAS Český les poměrně vysoká. Dlouhodobě vykazuje míra nezaměstnanosti vyšší hodnoty než průměr Plzeňského kraje i než průměr ČR. Od roku 2001 míra nezaměstnanosti rostla až do roku 2004, kdy dosáhla 9,12 %. V roce 2005 míra nezaměstnanosti mírně poklesla na 8,78 %, ale i tak byla vyšší než míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji a v ČR.

Z jednotlivých mikroregionů nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují Borsko, Sedmihoří a mikroregion Český les. V mikroregionu Český les se ale míra nezaměstnanosti od roku 2002 neustále snižuje. Naopak nejnižší míra nezaměstnanosti je v mikroregionu Chodská liga. Velmi nízké míry nezaměstnanosti vykazuje město Poběžovice (k 31. 12. 2005 pouhých 4,4 %). V několika menších obcích se však míra nezaměstnanosti pohybuje okolo 20 % (Prostiboř, Broumov, Obora, Tisová).

	2001	2002	2003	2004	2005
Chodská liga	3,86%	6,10%	7,02%	7,11%	6,75%
Český les	6,50%	7,77%	7,30%	7,30%	5,84%
Sedmihoří	10,22%	13,36%	13,00%	13,36%	11,01%
Borsko	10,01%	12,44%	12,46%	12,07%	11,99%
Lučina	7,13%	8,28%	8,54%	9,13%	8,83%
Samostatné obce					
Hostouň	8,69%	10,67%	10,15%	7,76%	8,10%
Mutěňín	15,31%	18,37%	16,35%	12,50%	14,40%
Bělá nad Radbuzou	10,10%	10,22%	11,29%	8,35%	8,00%
Chodová Planá	8,14%	8,24%	9,92%	9,31%	9,70%
MAS Český les	7,26%	8,75%	9,11%	9,12%	8,78%
Plzeňský kraj	6,52%	7,06%	7,60%	6,65%	6,50%
ČR	8,54 %	9,15%	9,90%	9,19%	8,97%

3.4.2 Zaměstnanost

Struktura zaměstnanosti v MAS Český les má moderní strukturu SIA (služby, průmysl, zemědělství). Podíl zaměstnaných v zemědělství a lesnictví v posledních letech výrazně klesl, ale i tak je stále vyšší než průměr ČR i Plzeňského kraje. V průmyslu v porovnání s Plzeňským krajem a ČR pracuje přibližně stejné procento zaměstnanců. Zaměstnanost ve službách se neustále zvyšuje, ale podíl služeb na zaměstnanosti obyvatel místní akční skupiny je stále ještě nižší než v ČR a v Plzeňském kraji. Největšími zaměstnavateli na území MAS Český les jsou

Elektrometall (Chodová Planá) – výroba dílů pro motorová vozidla, Peguform Composites (Chodová Planá) – výroba zboží z plastů, Jednota, spotřební družstvo v Tachově – maloobchod se smíšeným zbožím, Inotech ČR spol. s r. o. (Tachov) – zpracování plastů, Eismann Automotive ČR (Bor) - výroba dílů pro motorová vozidla, Ideal Automotive (Bor) - výroba dílů pro motorová vozidla, Kel – montážní technika, s. r. o. (Bělá nad Radbuzou) – výroba, instalace a opravy elektrických strojů a přístrojů, Lesní společnost Trhanov - pěstování lesa a těžba dřeva, Rosenberg (Klenčí pod Čerchovem) – výroba a montáž elektromotorů, Steatit (Klenčí pod Čerchovem) – výroba technické a elektrotechnické keramiky, Výrobní společnost Čerchov, a. s. (Klenčí pod Čerchovem) - kovovýroba, elektrovýroba a autodoprava.

Na území MAS Český les existuje několik průmyslových zón (např. Bor - Vysočany) a další jsou připravované. V Tachově v současnosti probíhá projekt s názvem „Revitalizace a rozšíření dopravní infrastruktury Průmyslová zóna Sever – Tachov“, kterým dojde ke zlepšení podmínek ve stávající zóně. V průmyslové zóně zóna Nová Hospoda, která je největší budovanou průmyslovou plochou v Plzeňském kraji, má najít do roka práci minimálně 300 lidí. Vznikající průmyslová zóna má výrazně přispět ke snížení nezaměstnanosti. Zásadním problémem čtyřicetihektarového areálu poblíž Boru je, že k němu zatím nevedou žádné autobusové linky. Průmyslová zóna má také vzniknout v Poběžovicích. V poběžovické průmyslové zóně by měly mít své provozovny zejména malé a střední podniky. Doprava do průmyslové zóny bude řešena přeložkou státní silnice, což povede ke zkldnění centra města.

Na území MAS poskytuje služby v oblasti zaměstnanosti Úřad práce v Tachově a pro obyvatele obcí bývalého okresu Domažlice Úřad práce v Domažlicích.

3.4.3 Doprava

Silniční síť

Hlavní dopravní trasou, která protíná zájmové území na ose východ - západ, je dálnice D5 Praha – Plzeň –hraniční přechod Rozvadov, která v Německu navazuje na dálnice A6 do Norimberka. Dálnice nahradila původní silnici E50, která procházela Borem u Tachova a mnohými venkovskými sídly. Jejím dokončením se dálniční síť České Republiky napojila na evropské dálnice, což umožňuje rozvoj obchodních a kulturních styků. Zároveň se zlepšily podmínky pro příliv kapitálu a pro cestovní ruch. Další významnou komunikací je mezinárodní dopravní spojnice I/26 mezi Plzní a hraničním přechodem do SRN Folmavou. Ta částečně ovlivňuje negativně životní prostředí. Přetížená silniční doprava, především těžkou kamionovou dopravou, zatěžuje okolí hlukem a emisemi. Tyto negativní vlivy jsou způsobeny zejména absencí obchvatů kolem měst. Nejvýznamnější komunikací ve směru sever – jih je silnice I/21, která začíná na sjezdu z dálnice D5 na Bor a pokračuje na sever přes Chodovou Planou a Cheb až k hranicím s Německem.

Jinak zbytkem území procházejí jen nepříliš frekventované silnice II. a III. třídy, které zajišťují základní dopravní dostupnost obcí. Problematický je v některých úsecích jejich technický stav. Ten by se při nedostatku finančních prostředků na jejich údržbu mohl v blízké době stát limitujícím faktorem dopravní obslužnosti zájmového území.

Díky nízké hustotě provozu a členitosti zdejšího území, jakožto i jeho zachovalého a hodnotného přírodního prostředí, lze zdejší komunikace využívat k cykloturistice.

Technický stav silnic

Opomineme-li dálnici D5, jenž má v systému zdejší silniční sítě zcela zvláštní postavení, je technický stav některých silnic II. a III. třídy a místních komunikací neuspokojivý. I když dálnice D5 absorbovala velkou část tranzitní nákladní dopravy, je zatíženost hlavních tahů (dálničních přivaděčů) nákladní dopravou stále značná. Vzhledem k frekvenci dopravy na těchto komunikacích by byla nanejvýš vhodná výstavba plánovaných obchvatů.

Neúnosný je zejména technický stav některých silnic III. třídy, který plně odpovídá nedostatku finančních prostředků na jejich údržbu a obnovu. V současnosti jsou na nich prováděny pouze nejnnutnější opravy. Samostatnou kapitolu tvoří místní komunikace v zastavěných částech sídel, jenž po vícenásobných výkopových pracích při pokládání či rekonstrukci inženýrských sítí prováděných v různých časových etapách a za použití různorodého materiálu v mnoha lokalitách svých stavem zcela neodpovídají technickým parametrům a bezpečnosti silničního provozu.

Vzhledem k tomu, že ve většině obcí došlo v posledních letech k výstavbě zařízení technické infrastruktury, patří rekonstrukce místních komunikací a chodníků mezi prioritní akce, jejichž realizaci nejde již více odkládat. Výjimku tvoří obce pouze ty obce, které na dořešení výstavby a rekonstrukce inženýrských sítí čekají.

Železniční doprava

Železniční doprava nedosahuje z hlediska přepravy osob ani nákladů zdaleka významu dopravy silniční. Územím prochází významná mezinárodní železniční trasa Plzeň – Domažlice – Česká Kubice, na kterou navazuje železnice v sousedním Německu. Významnou trasou z hlediska cestovního ruchu je železnice vedoucí Českým lesem z Domažlic přes Klenčí pod Čerchovem, Poběžovice, Bělou nad Radbuzou, Bor a Tachov do Plané u Mariánských Lázní. Tato železnice by měla v budoucnu nabývat na významu a být více využívána právě turisty a cykloturisty, kteří do Českého lesa přijedou.

Hraniční přechody

Důležitou roli sehraává blízkost hranic se Spolkovou republikou Německo. Nejvýznamnějšími hraničními přechody jsou Rozvadov a Folmava. Přístup do SRN zajišťují také silniční přechody Lísková, Železná, Broumov a Pavlův Studenec a železniční přechod Česká Kubice. Hranice se dají překročit i na řadě regionálních turistických přechodech (viz tabulka).

Název přechodu	Určení	Provoz
Broumov - Mähring	pěší, cyklisté, , motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava/reg.	nepřetržitý provoz
Pavluv Studenec - Bärnau	pěší, cyklisté, motocykly do 50cm, osobní automobilyM do 50cm, motocykly - osobní automobily - autobusy /reg.	nepřetržitý provoz
Rozvadov - Waidhaus	pěší, cyklisté, motocykly, osobní automobily, nákladní doprava/reg.	nepřetržitý provoz
Rozvadov - dálnice - Waidhaus	motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava	nepřetržitý provoz
Železná - Eslarn	pěší, cyklisté, motocykly do 50 ccm, motocykly - osobní automobily reg.	nepřetržitý provoz
Lísková - Waldmünchen	pěší, cyklisté, motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava/reg.	nepřetržitý provoz
Folmava - Furth im Wald	pěší, cyklisté, motocykly, osobní automobily, autobusy, nákladní doprava	nepřetržitý provoz
Tři znaky – Drei Wappen	pěší	celoroční mimo noční dobu
Pod Třemi znaky – Bromberriegl	lyžaři	sezónní provoz
Rybník – Stadlern	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdci na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Pleš – Freidrichschäng	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdci na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Ovčí vrch – Hochstraße	pěší, cyklisté, lyžaři	celoroční mimo noční dobu
Čerchov – Lehmgrubenweg	pěší, lyžaři	celoroční mimo noční dobu
Lučina – Untergrafenried	pěší, cyklisté, lyžaři	celoroční mimo noční dobu
Přední Zahájí – Waldheim	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdci na koních, koňská spřežení	sezónní provoz
Křížový Kámen – Kreuzstein	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdci na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Žďár - Griesbach	pěší, cyklisté, lyžaři, vozíčkáři, jezdci na koních, koňská spřežení	celoroční mimo noční dobu
Branka – Hermannsreuth	pěší, cyklisté, lyžaři, jezdci na koních	celoroční mimo noční dobu

reg. - pro držitele povolení pro regionální dopravu vozidly evidovanými v určitých okresech ČR a SRN

Veřejná doprava

Převažujícím druhem veřejné hromadné dopravy osob je autobusová doprava. Podobně jako v celé ČR došlo v průběhu devadesátých let k výraznému omezení počtu linek i jejich frekvence. U většiny sídel tak bylo zachováno pouze základní autobusové spojení s přirozenými spádovými středisky okresu. Přesto se zajištění základní dopravní dostupnosti stále potýká s všeobecně známým nedostatkem financí. Provoz některých linek by bez dotací nebylo možné udržet (prokázanou ztrátovost hradí dopravcům stát a obce na základě smluv o závazku veřejné služby). V důsledku toho je většina spojů soustředěna do ranních a odpoledních hodin a slouží pro dopravu lidí do zaměstnání a škol a zpět. O sobotách a nedělích je provoz značně omezen. Velmi špatnou dopravní dostupnost (malý počet autobusových linek) vykazují zejména malá sídla.

Lesní a polní cesty

Mnohé lesní cesty v oblasti Českého lesa byly zrušeny v důsledky existence hraničního pásma, polní cesty zase ustoupily potřebám zemědělské velkovýroby. I když není cílem obnovit síť cest v původním rozsahu, je záměrem obcí obnova rekonstrukce některých cest, které buď výrazně zkracují vzdálenost mezi jednotlivými sídly nebo se mohou stát nástrojem rozvoje cestovního ruchu, jakožto trasy využitelné pro cykloturistiku, venkovskou turistiku a agroturistiku. Po vzoru některých mikroregionů by stálo jistě za úvahu zpracování tzv. studie obnovy venkovských cest, jenž by se stala základním podkladovým materiálem pro čerpání finančních prostředků z různých rozvojových programů (státních i EU).

3.4.4 Zemědělství

Významným předělem vývoje zemědělství na území Českého lesa bylo období po skončení 2. světové války. V tomto období byla postupně zalesňována zemědělská půda. Po roce 1948 se začaly provádět pozemkové reformy, půda statkářů byla postupně vyvlastňována. S přijetím zákona o JZD v roce 1949 se začala zakládat jednotná zemědělská družstva, provádět hospodářsko – technické úpravy půdy, rozorávat meze a vytvářet hony. V letech 1948 – 1953 využívala travní porosty pastvinářská družstva, která však brzy zanikla. Na Tachovsku byla od roku 1968 veškerá zemědělská půda obhospodařovaná Státním statkem, o. p. Tachov a po roce 1980 Agrokombinátem s. p. Státní statek Tachov, který měl několik odštěpných závodů specializovaných buď na živočišnou, nebo na rostlinou výrobu. Na Domažlicku hospodařila JZD v Mrákově, Klenčí pod Čerchovem a v Brnířově. V 60. letech byly zřízeny tři státní statky – Domažlice, Poběžovice a Hostouň. V roce 1975 byly sloučeny do jednoho státního statku se sídlem v Domažlicích. V této době se ve velkém rozsahu převáděly trvalé travní porosty na ornou půdu, která se následně odvodňovala a rekultivovala. V tomto období vznikají v regionu velkovýrobní stáje s kapacitou pro stovky (některé i tisíce) kusů. Jednotlivé statky byly úzce specializované, což se odráží v dnešní nechuti hospodařit na půdě, kde je nutno mít širokou paletu znalostí a dovedností.

K velkým změnám začalo docházet po roce 1989. Největší proměnou prošly vlastnické vztahy, majetek státního statku byl rozdělen fyzickým a právnickým osobám. Byly obnoveny původní vlastnické vztahy, byl zřízen Pozemkový fond pro správu zemědělské půdy ve vlastnictví státu a začaly vznikat nové soukromě hospodařící subjekty. Hospodáři, kteří zde chtěli zemědělsky hospodařit, však naráželi na řadu překážek. Možnosti využít výhod velkovýroby s ohledem na

velké tisícihektarové a většinou nevyužité plochy zemědělské půdy brání nevyřízené restituce. Řada restituentů požaduje zpět půdu, na které ovšem většinou nechtějí hospodařit. V současné době podniká v zemědělství přes 100 fyzických osob a téměř 30 právnických osob. Mezi největší právnické osoby patří ZEAS Puclice, a. s. (pronajaté louky a pastviny na katastrálním území Železná, Pleš a Novosedlí), Zemědělská společnost Čerchov, POZEP, s. r. o., Druhá poběžovická, a. s., Meclovská zemědělská, a. s., EKOČAS Částkov, s. r. o., Agročas Částkov, s. r. o., Lučina – Studánka, s. r. o., BK II, s. r. o., PROGRES I., s. r. o., EKOS III, s. r. o., BLOOND BREEDING, s. r. o. Mezi největší fyzické osoby patří soukromě hospodařící rolník Jan Zatloukal (obhospodařuje 1780 ha zemědělské půdy, z toho 400 ha orné a zbytek jsou trvalé travní porosty, chová necelých 1000 kusů masného skotu) a farma Uher na Rybníku (obhospodařuje 729 ha zemědělské půdy a chová 154 ks skotu, 93 ovcí, 11 koz, 40 prasat a 6 koní - konec roku 2004).

Většina území patří mezi tzv. méně příznivé oblasti (LFA) a s tím souvisí i přechod od zornění k trvalým travním porostům a k extenzivnímu hospodaření, které se více zaslouží o zachování původního rázu krajiny a obnovu venkova. V budoucnosti se předpokládá snížení dotací na LFA. Ve vyšších polohách převládají pastviny. V některých částech Českého lesa leží ladem až polovina orné půdy (např. Rybník), na Tachovsku se projevují tendence zalesňovat nívné louky podél potoků (Kolowratovy lesy Přimda).

Území patří do méně produktivní zemědělské oblasti, převažují stanoviště hnědých půd pahorkatin a částečně je zastoupena oblast hnědých půd vrchovin. Zemědělská výroba je zaměřena na chov hovězího dobytka, a proto jsou zde rozsáhlé pastviny – např. kolem Šidlákova, Rybníka, Železné, Pleše, Pavlova Studence, Žďáru a Halže. Stáje s vyšší kapacitou pro odchov mladého dobytka se nacházejí v Bělé nad Radbuzou, Nemanicích, Železné, Nové Vsi, Rájově a Mlýnských Domcích. Řada objektů, které dříve sloužily pro chov skotu, se využívá pro nezemědělské účely. Počet krav chovaných na mléko se snížil z 21 000 kusů v roce 1989 na dnešních 1 500 kusů. Na výrobu mléka nejsou v současné době poskytovány dotace a její nákladová rentabilita se pohybuje okolo 0,02 %. Rostlinná výroba je převážně zaměřena na pěstování řepky, kukuřice, ječmene, pšenice a brambor.

Zemědělství se dodnes potýká s nepovedenou privatizací, Zemědělská politika se ubírá od intenzivního hospodaření k extenzivnímu, k rozvoji venkova, ochraně a zlepšování kvality vod a lesů, ke zvýšení efektivnosti a produktivity práce a kvality produkce. Je třeba posoudit nákladovou rentabilitu u jednotlivých komodit. Do budoucnosti se dá očekávat rozšíření trvalých travních porostů, snížení produkce obilí, zvýšení masné výroby a otázkou zůstává prostá reprodukce mléka.

Novým odvětvím, ze kterého by mohli zemědělci profitovat, je agroturistika (kombinace zemědělství se službami pro cestovní ruch). Orientují se na ni zejména fyzické osoby. Jedná se o perspektivní odvětví, které by se mohlo v krásné zachovalé přírodě rozvíjet.

3.4.5 Cestovní ruch

Důležitou oblastí ekonomiky jsou služby, jejichž stále významnější součástí se stává cestovní ruch. Území MAS Český les má velký, avšak doposud ne zcela využitý, potenciál právě pro rozvoj cestovního ruchu. Celá oblast je předurčena zejména pro aktivní turistiku, ovšem

vzhledem k likvidaci obcí v minulosti tak aktivní turista nenajde v oblasti mimo centra nic, kde by se mohl občerstvit, odpočinout si apod. Velký důraz by měl být kladen na využití bývalých armádních objektů. Na daném území se nachází velká řada kulturně – historických památek (viz kapitola 1.5 Kultura). Vhodné podmínky pro rozvoj cestovního ruchu má místní akční skupina i z hlediska přírodních podmínek (viz kapitola 1.7 Stav životního prostředí). Velmi významnou roli pro rozvoj cestovního ruchu hraje vyhlášení CHKO Český les, která zabírá téměř třetinu daného území. Území CHKO patří v rámci České republiky mezi oblasti s nejzachovalejším životním prostředím. I když je v současné době tato oblast jednou s cílových destinací domácích, ale i zahraničního cestovního ruchu, není zde taková návštěvnost jako např. na Šumavě, v Krkonoších či kolem velkých údolních nádrží. Nižší návštěvnost je způsobena právě konkurencí lépe vybavených středisek na Šumavě či na druhé straně hranice. Při srovnání rozložení návštěvnosti během roku převažuje v území Českého lesa, vzhledem k omezeným sněhovým podmínkám, letní sezóna. Největším lákadlem CHKO pro turisty jsou rozsáhlá území s velmi nízkou hustotou osídlení. Na území CHKO se nachází pouze dva sídelní útvary s více než 150 obyvateli – Nemanice a Rybník. Důležitým faktorem pro rozvoj cestovního ruchu v oblasti Českého lesa je návaznost na velkoplošná chráněná území v SRN. Jedná se o přírodní parky Naturpark Nördlicher Oberpfälzer Wald, Naturpark Oberpfälzer Wald a Naturpark Oberer Bayerischer Wald.

Jedním z aspektů útlumu rozvoje infrastruktury pro cestovní ruch byla existence poměrně širokého hraničního pásma. V souvislosti s vyhlášením CHKO Český les se dá předpokládat zvýšený zájem turistů z ČR i ze zahraničí. Z tohoto důvodu je právě důležité stanovení limitů rekreačního využití území při zachování přírodního prostředí. CHKO je na jedné straně velkou atraktivitou pro turisty, avšak na druhou stranu by se také mohla stát překážkou rozvoje cestovního ruchu. Správa CHKO se však nebrání rozvoji podle platných územních plánů obcí, např. Nemanice, Rybník, Branka a Obora. Na bezlesých prostorách mohou vzniknout malé farmy, které by mohly nabízet i ubytování (max. 14 lůžek).

Současnou strukturu návštěvnosti území lze rozdělit na krátkodobou návštěvnost místních obyvatel a obyvatel ze sousedících okresů na německé straně, a dále pak na návštěvníky z ostatních částí ČR a částečně i ze zahraničí. Tato skupina se v území zpravidla zdržuje déle. Z hlediska celkové délky pobytu v území převažuje krátkodobá návštěvnost.

Při pohledu na motivy a cíle návštěvnosti lze turisty rozdělit na několik skupin. V první řadě se jedná o turisty, jejichž cílem jsou především města Domažlice a Tachov. V případě Domažlic a okolí je tento motiv umocněn existencí kulturních tradic (Chodové). U německých návštěvníků jsou patrné i ekonomické efekty, o nichž se dá hovořit i v případě tržišť, travel free shopů a kasin u hraničních přechodů. Dalším motivem k návštěvě území je vazba k původnímu osídlení. Jedná se zejména o německé obyvatelstvo, které bylo po válce vysídleno a v současné době se při různých příležitostech vrací k pozůstatkům svých sídel. Vzhledem k přírodní a částečně i kulturně historické atraktivitě území je dalším významným motivem návštěvnosti aktivní vyžití ve formě pěší turistiky, cykloturistiky, případně v zimním období lyžařské turistiky. Velká část turistů územím jenom projíždí. Tento obousměrný tranzit (incoming i outgoing) se po dostavbě dálnice D5 stal ještě významnějším.

V propagaci území hrají významnou roli turistická informační centra. Na území místní akční skupiny se nachází 4 (v Klenčí pod Čerchovem, Poběžovicích, Boru a v Tachově). Úroveň

poskytovaných služeb je různá, nedostatečná je však vzájemná spolupráce a koordinace. Nejen v oblasti propagace území jako destinace cestovního ruchu existuje společný zájem CHKO a MAS o spolupráci, spolupráce by měla probíhat např. při vydávání propagačních materiálů nebo časopisu Český les. Na území CHKO budou osazeny informační tabule, které usnadní turistům orientaci a poskytnou jim řadu zajímavých informací.

Kulturní, společenské a sportovní akce

Historie a vývoj zájmového území a kulturního odkazu je zachována v muzeích, galeriích a v místech působení významných rodáků. Na kulturní a společenský život vždy působil i vliv sousedního Bavorska. To se projevilo i při vzniku nových tradic a pořádání společenských akcí.

V severní části zájmového území je centrem společenských akcí město Tachov. Nejpopulárnější jsou Tachovské historické slavnosti, další akcí s mezinárodním významem je Mezinárodní festival potápěčského filmu a fotografie PAF, v roce 2006 se uskuteční již 28. ročník. Jiné významné akce jsou Mezinárodní sraz historických vozidel – Jízda Saši Kolowrata, Česko-bavorský běh na lyžích v Lesné (Volks-Ski-Wandertag) nebo turistický pochod Přimda – Železná. Přeshraniční dopad má i Svatoanenská pouť do Broumova, Loretánské slavnosti v Boru a Historické slavnosti Tachov-Bärnau. Významnými kulturními událostmi v jižní části zájmového území jsou Slavnosti sv. Jana Nepomuckého v Poběžovicích (česko-bavorské setkání), národopisná slavnost Výhledy v Klenčí pod Čerchovem nebo masopust v chodských vesnicích.

Dalšími zajímavými akcemi jsou Zámecké historické slavnosti v Boru, Mistrovství Evropy v koulení pivních sudů a Pivní slavnosti v Chodové Plané či Mezinárodní závod v triatlonu na Přimdě. V regionu se také koná řada tradičních poutí (např. pouť sv. Jana a Pavla v Halži, Svatováclavská pouť v Rozvadově, pouť sv. Jiří na Přimdě, Svatováclavská pouť ve Stráži, Poběžovické pouťové slavnosti, Bělská pouť). V regionu je také pořádána řada turistických a cykloturistických akcí.

Sport a rekreace

V regionu je relativně dostatek možností pro koupání. Nové venkovní koupaliště bude vystavěno v Bělé nad Radbuzou, v Poběžovicích má současné vybetonované koupaliště nahradit přírodní (samočisticí) koupaliště. Chybí však dostatečná nabídka pro sport a trávení volného času v případě nepříznivého počasí. Možnosti využití hřišť turisty pro provozování sportů jako je kopaná, volejbal nebo tenis jsou často omezené, protože tato sportoviště jsou často provozována oddíly TJ nebo Sokola. Některá hřiště jsou zřízena při ubytovacích zařízeních. Mezi nejvýznamnější sportovně – rekreační zařízení patří:

- v mikroregionu Chodská liga: rekreační středisko Babylon (minigolf, tenisové kurty, hřiště na fotbal a volejbal a přírodní koupaliště, Čerchov s Kurzovo věží, Klenčí pod Čerchovem (tenisové kurty, cvičné golfové hřiště a koupaliště)
- v mikroregionu Český les: Rybník (ekofarma, školicí středisko)
- v mikroregionu Sedmihoří: koupaliště a autokemp Podhájí
- v mikroregionu Borsko: rekreační středisko Sycherák, koupaliště a kemp Boněťák, Přimda (krytý bazén, přírodní kluziště a sjezdovka),

- v mikroregionu Lučina : město Tachov (Sportovní areál, jehož součástí je zimní stadion, krytý bazén, atletická dráha s umělým povrchem, fotbalová hřiště, sportovní hala, přírodní koupaliště a minigolf. V příměstské oblasti je rovněž sportovní letiště.), přírodní kluziště v Lesné

Celková úroveň sportovně rekreační základny je v zájmovém území na nízké úrovni. Pro udržení návštěvníků na delší dobu, se nabízí vybudování zařízení, které zvýší zájem turistů. Měla by se vybudovat moderní sportoviště, která je možno využívat během celého roku.

Klenčí pod Čerchovem má v záměru vybudovat ve své obci a v okolí Centrum rekreace a sportu. Záměrem projektu je vytvoření dalších možností pro aktivní odpočinek, vytvoření nástupního místa pro zimní i letní sportování a turistiku, tak aby bylo možno organizovat dlouhodobější pobyty návštěvníků, zvýšit počet a využití ubytovacích kapacit. Předmětem projektu je umístění a postavení souboru 5 staveb lidové architektury (exteriér zůstane zachován, v interiéru vzniknou moderní apartmány pro návštěvníky), vybudování golfového hřiště, rekonstrukce a dostavba areálu sjezdového lyžování na Sádku, revitalizace vodních toků úprava komunikací a parkoviště a potřebná technická infrastruktura. Existuje také záměr na výstavbu golfového hřiště u Rozvadova.

Pro vybudování infrastruktury cestovního ruchu by v budoucnosti mohly být využity objekty současných celnic. Pohraniční policie, která v těchto objektech má svá sídla, je v průběhu roku 2007 opustí a od roku 2008 budou projekty prázdné. Dále by se mohly využít objekty opuštěné armádou a nevyužívané bývalé zemědělské objekty.

Pěší turistika

Dané území je dobře dostupné sítí značených turistických tras. Nejvíce vyznačených tras je v mikroregionu Chodská liga. Několik tras vede také podél česko – bavorských hranic (např. Čerchovská trasa, Pašerácká trasa, Pivoňská trasa). Mezi turisticky významné body patří rozhledny a další místa dalekého rozhledu. Tyto body jsou často hlavními cíli turistických tras. Jejich vymezení je vázáno na výrazný výškový bod v terénu, který je někdy doplněn konstrukcí rozhledny. Jejich vytvoření je mnohdy spojeno s kulturní či historickou tradicí. Mezi nejvýznamnější rozhledová místa v zájmové oblasti patří vrchol Čerchova s rozhlednou na Kurzově věži, rozhledové místo Výhledy u pomníku J.Š. Baara, rozhledové místo Hrádek (pomník J. S. Koziny), vyhlídková věž Milíře na vrchu Tomáška a vrchol Přimdy. Zřízení rozhleden a rozhledových míst bývá omezeno využitím vrcholu k vojenským účelům (Velký Zvon) či kolizí s ochranou přírody (Starý Herštejn).

Turistickou nabídku doplňují naučné stezky, kterých je na území celkem 5 (NS Sedmihoří, NS Sklářství v okolí Lesné, NS Lesná, NS Branka, Přimdská NS). Značené turistické trasy a naučné stezky hrají velkou roli z hlediska regulace pohybu návštěvníků v nově vyhlášené CHKO Český les.

Územím prochází také Svatojakubská cesta. Jedná se o mezinárodní trasu, vedoucí napříč celou Evropou. Prochází především těmi místy, v nichž se nacházejí kostely zasvěcené svatému Jakubovi Většímu a končí v Santiagu de Compostella v severozápadním Španělsku. V České Republice je zatím vyznačená jedna větev Svatojakubské cesty (mezinárodní označení I 24),

kteřá se napojuje na trasu do Norimberka. Trasa vychází ze Zbraslavi u Prahy a vede přes Karlštejn, Beroun, Nižbor, Kralovice, Plasy, Horní Břízu, vrch Krkavec a Stříbro do Kladrub. Od kladrubského kláštera pokračuje do obce Kladruby ke kostelu sv. Jakuba Většího a potom dále podél řeky Úhlavky, přes Tuněchodský mlýn na Prostiboř, Darmyšl, vrchovinu Sedmihoří, Vidice a Přes do Hostouně, kde se rovněž nachází kostel zasvěcený sv. Jakubovi. Pak vede přes Bělou nad Radbuzou do Železné, kde u Parku smíření přechází česko – německou hranici. Její trasa využívá z větší části stávajících značených turistických cest. Délka trasy z Železné do Zbraslavi je 238 km. V Bělé a v Hostouni jsou umístěny informační tabule s podrobným popisem cesty.

Cykloturistika

Území má velký potenciál pro rozvoj cykloturistiky. Na území místní akční skupiny je již vyznačeno mnoho cyklotras, řada z nich překračuje hranice jednotlivých mikroregionů, některé vedou i přes hranice do sousedního Německa. Nejvíce kilometrů vyznačených tras (16 cyklotras v celkové délce 230 km) má mikroregion Lučina. 13 tras bylo vyznačeno v průběhu září a října 2004 s využitím dotace z Programu obnovy venkova 2004 ve výši 500 000 Kč. V roce 2006 město Tachov vyznačí trasu 2171 z Tachova na Silberhütte přes hraniční přechod Křížový kámen.

Mikroregion Borsko má zpracován projekt cyklotras - celkem 80 km. Realizace značení proběhne v roce 2006. V roce 2004 již byla vyznačena trasa č.36 ze Žebráků na hraniční přechod Železná. V mikroregionu Sedmihoří se počítá s odbočkami z trasy Stříbro - Vohenstrauss procházející Prostiboří, Darmyšlí a Racovem na naučnou stezku Sedmihoří. Územím mikroregionu Chodská liga prochází cyklotrasy č. 2014, 2015 a 2141 (tzv. Cyklotrasa přátelství vedoucí do Německa). Tyto tři cyklotrasy mají celkovou kilometráž 176 km. V mikroregionu Český les a Chodská liga je rovněž vyznačeno několik cyklistických okruhů, které vedou i sousedním Bavorskem.

Pro vytvoření sítě tras pro cyklisty je možné využít poměrně hustou cestní síť, jejíž využívání je v současné době omezené. Je třeba se zaměřit na vybudování doprovodné infrastruktury, která se k jízdě na kole váže. Jedná se o odpočívadla, přístřešky, parkoviště atd. Důležitým faktorem je také zokruhování tras a jejich návaznost na hraniční přechody a trasy v sousedním Bavorsku.

Lyžování

Vymezení tras pro běžecké lyžování je ovlivněné příhodnými klimatickými podmínkami. Pro běžkaře nabízí vhodné podmínky zejména oblast Čerchova, Sádku, Pleše, běžecký areál Zlatý potok s vazbou na areál Silberhütte v SRN a Branka – Hermannsreuth. Některé lyžařské okruhy vedou i přes česko – německé hranice a jsou udržovány společně českou i německou stranou. Do budoucna se předpokládá další rozvoj značení lyžařských tras a související infrastruktury. Na Staré Knížecí Huti má být vybudováno parkoviště, které bude sloužit jako nástupní místo pro oblast Silberhütte. Správa CHKO se zde také nebrání vybudování hotelu.

Sjezdaři mohou využít areálu na Přimdě, vleku v Tachově (vlek na vrchu Vysoká), sjezdovky na Vranově u Pivoně nebo sjezdovky na Sádku. Ski areál Přimda a vlek na vrchu Vysoká nabízí i

večerní lyžování za umělého osvětlení. Obec Klenčí pod Čerchovem má v záměru prodloužit a zmodernizovat sjezdovku na Sádku.

Hipoturistika

Trasy využívané koňmi, tzv. hipotrasy, nejsou v území doposud vyznačeny. Projížděky na koních pro turistickou veřejnost jsou provozovány pouze jezdeckými kluby. V zájmovém území jsou tato zařízení provozována v Tachově, v obcích Rybník, Třemešné, ve Svržnu a v Bernarticích. Do budoucna se spolu s možným rozvojem agroturistiky předpokládá také rozvoj hipotras.

Ubytování

Ubytovací možnosti jsou rozvrstveny mezi ubytování v hotelech, penzionech, ubytovnách, chatových osadách a kempech. Nejvíce ubytovacích zařízení je v mikroregionu Chodská liga (blízkost hranice s Německem) a ve větších městech (Tachov). Největší zastoupení má kategorie penziony, kterých se na území nachází 38. Ubytování dále nabízí 22 hotelů, 12 ubytoven a 7 kempů či chatových osad. V daném území je také poměrně široká nabídka ubytování v soukromí. Ubytování také nabízí několik agrofarem.

Kvalita poskytovaných služeb v ubytovacích zařízeních se sice neustále zlepšuje, ale celkově zatím mnoho zařízení nedosahuje příslušného mezinárodního standardu ve své kategorii. Nedostatky jsou jak ve vybavení ubytovacích zařízení patřičnou infrastrukturou, tak v kvalitě lidských zdrojů.

Hotel	Penziony	Ubytovna	Chatové osady a kempy
22	38	12	7

Nové ubytovací kapacity mají vzniknout v zrekonstruovaném zámeckém areálu v Poběžovicích. další možnosti ubytování vzniknou v Bělé nad Radbuzou v bývalém zařízení ministerstva vnitra. Tento objekt má být zrekonstruován a má zde vzniknout jednoduché ubytování a kemp pro turisty a cykloturisty. Také má být obnoven kemp na Pivoni a mělo by v něm vzniknout i místo pro stanování. V obci Velký Rapotín má do roku 2008 vzniknout nový penzion, který bude nabízet kvalitní turistické služby (podmínky pro rekreaci rodin s dětmi, služby pro cykloturistiku).

Ve Velkých Dvorcích u Přimdy vzniknou nové ubytovací kapacity se zaměřením na agroturistiku. Jedná se o ubytování, které chce vybudovat soukromě hospodařící rolník, pan Zatloukal, který chce rozšířit svojí podnikatelskou činnost o služby v agroturistice. Pan Zatloukal zde chce také prodávat hovězí maso ze svého vlastního chovu pod svojí vlastní značkou, které zatím prodává pouze do zahraničí. Výhodou zdejší lokality je nádherná krajina a zároveň velmi dobrá dostupnost (pouhé 3 kilometry od dálnice D5).

3.5 Kultura

3.5.1 Kulturní tradice

Zájmové území Českého lesa je příhraniční oblastí. Privilegované postavení obyvatel (Chodů) se odrazilo v duchovním a kulturním životě, který se zde bohatě rozvíjel. Svěbytná kultura dala možnost vyniknout významným osobnostem, jejichž umělecká tvořivost vycházela ze života místních obyvatel. Tyto tradice se zachovaly více v chodské části místní akční skupiny. Chodské tradice se udržují v nářečí, projevech lidové slovesnosti, typické muzice a tanci nebo v lidových krojích. Nejvýraznějšími místy těchto tradic jsou Postřekov, Klenčí pod Čerchovem, z menších sídel Trhanov a Chodov. Tato místa jsou také spjata se jmény významných osobností Chodska – J. Š. Baara, J. Vrby, J. Jindřicha a dalších.

3.5.2 Kulturní památky

Území místní akční skupiny Český les má bohatou historii, která se odráží v mnoha kulturních a historických památkách. Ve venkovských sídlech jsou místy zachovány prvky původní lidové architektury, v řešeném území jsou vyhlášeny 3 městské památkové zóny (Bor, Tachov a Poběžovice) a 5 vesnických památkových zón (Chodský Újezd, Prostiboř, Zadní Chodov, Klenčí pod Čerchovem a Trhanov).

Dále se na území nachází národní kulturní památka zřícenina hradu Přimda. Jedná se po Pražském hradu o druhou nejstarší hradní stavbu zachovalou na území Čech. Silueta hradu na 848 metrů vysokém hřebeni je viditelná z velké části okresu Tachov, z Domažlicka i z Bavorska a Horní Falce. Kamenný hrad byl postaven pravděpodobně r. 1121, jeho stavebníky byli němečtí šlechtici (pravděpodobně Děpolt II. z Vohburgu). Usilovali o zajištění svých pozic na Chebsku proti vpádům z české strany. Zasáhli však na území Přemyslovců a proto kníže Vladislav I. Přimdu napadl a dobyl. Hrad pak sloužil k obraně české hranice a byl spravován českými purkrabími. Hrad střežil zemskou cestu do Horní Falce na níž se vybíralo clo. Příležitostně sloužil jako státní vězení. V letech 1148-50 a 1161-73 zde byl vězněn kníže Soběslav II. a r. 1247 skončil ve zdejším vězení po nezdařeném pokusu o převrat pozdější český král Přemysl Otakar II. V r. 1429 získávají zástavu Švamberkové, kteří ji vlastnili až do r. 1592. Za nich význam hradu pomalu upadá. Na konci 16. století je přimdské panství rozprodáno a hrad se mění ve zříceninu. Z hradu se zachovala na západní straně mohutná hranolovitá věž (tzv. donjon) do výše 2. patra a zřícenina poloválcové bašty (patrně z konce 15.stol.). Sotva patrné zbytky zevního hrzení dosvědčují pokračování hradu po hřbetu východním směrem. V současné době existuje záměr na osvětlení zříceniny hradu a renovaci zdiva. Na Přimdě také stojí za zmínku kostel, který je zasvěcený sv. Jiří. Původem snad románská svatyně byla přestavěna ve 14. století v gotickém slohu. Při náletu v roce 1945 zůstal kostel zachován. Generální oprava byla realizována v letech 1989-93.

Dále je na daném území několik stovek nemovitých kulturních památek. Mezi významnější památky patří v Klenčí pod Čerchovem - kostel sv. Martina, socha sv. Jana Nepomuckého, v Bělé nad Radbuzou – kamenný barokní most, farní kostel Panny Marie Sedmibolestné a kostel Nalezení Svatého kříže v Újezdě Svatého Kříže, v Poběžovicích - původně gotický hrad, přestavěný na renesanční zámek, barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie. Město Poběžovice chce místní zámek zrekonstruovat, obnovit zámecký park a vytvořit zde ubytovací kapacity.

Celkové náklady projektu jsou zhruba 150 – 200 milionů korun. Celý zámecký areál bude napojen na sportovní areál.

Rekonstruován je v současnosti také augustiánský klášter na Pivoni. Pivoňský klášter byl v období komunismu zcela zdevastován, a proto ho v roce 2002 obec Mnichov, která si s nákladnými finančními zásahy nevěděla rady, prodala za symbolickou cenu občanskému sdružení Aurelius, které ji postupně opravuje už čtyři roky. V plánech je knihovna, kulturně-společenské centrum a léčebné i rehabilitační zařízení. Jako nejpříjemnější se jeví právě to poslední. Ve spolupráci s mezinárodními humanitárními organizacemi by měl pivoňský klášter poskytovat ubytování dětem z válečných oblastí, postižených různými přírodními katastrofami či občanskými nepokoji. Sdružení chce dokončit zajištění jižního a východního křídla, dále pak obnovu severního. Uvnitř kláštera je navíc nutné zachránit fresky maleb. Po nové střeše na hospodářské budově, jsou nyní v plánu také vnitřní úpravy.

Dalšími památkami jsou zříceniny hradu Starý Herštejn nad Vranovem, Gutštejn a Lazurová Hora. V řadě chodských vesnic se dochovaly památky lidové architektury (Díly, Chodov, Postřekov, Újezd). Na území MAS se nachází řada zámků (např. Trhanov, Čechovice, Bernartice, Broumov, Diana - několik desetiletí byl využíván jako domov důchodců a nyní je zpět v majetku rodu Kolowratů, interiéry zámku nejsou přístupné veřejnosti, Chodová Planá, Lesná, Nové Sedliště, Lhotka, Ostrůvek- dnes ve velmi dobrém stavu a je využíván jako rekreační objekt, zřícenina zámku Prostiboř, Tisová, Velké Dvorce), z těchto zámků je jich jen málo přístupných.

Mezi významné památky ve městě Tachov patří městské hradby se štíhlými vysokými věžemi, jež se z velké části zachovaly dodnes. Vyhledávaným objektem je také budova bývalého kláštera, kde dnes sídlí Muzeum Českého lesa. Cennou církevní památkou je kostel Nanebevzetí Panny Marie, původně gotická bazilika. Nejstarší památku ve městě je kostel sv. Václava s cennými náhrobními kameny. V místní části Světce se nachází zámecká jízdárna, druhá největší stavba tohoto typu ve střední Evropě. Jízdárnu nechal postavit kníže Windischgrätz jako součást rozestavěného zámku, bohužel po jeho smrti byla stavba zámku zastavena a celý komplex postupně chátral, od roku 2000 probíhá kompletní rekonstrukce jízdárny.

Další zajímavá památka se nachází v obci Chodová Planá, v níž je možno navštívit pivovar Chodovar, založený už v roce 1573. V původních pivovarských sklepích je dnes vybudována pivnice a muzeum. V Chodové Plané stojí za pozornost také kostel sv. Jana Křtitele.

Ve městě Bor stojí zámek ze druhé pol. 13. stol. hrad. Po husitských válkách byl hrad značně zchátralý a proto jej Jan ze Švamberka nechal v 15. a 16. stol. velkolepě přestavět. Byla přistavěna gotická zámecká křídla. V 19. stol. nechali Löwensteinové celý objekt přestavět v duchu pseudogotického slohu. Po r. 1945 připadl objekt státu. Poslední rekonstrukce proběhla v 60. letech. Po revoluci zámek získala soukromá firma, zámek však dále chátral. Městu Bor se podařilo zámek vysoudit zpět a od roku 1997 se opravuje. Záměrem města je zřídit zde společenské centrum. V r. 2002 byla otevřena zámecká vyhlídková věž včetně přilehlých výstavních prostor opravená s přispěním programu CBC Phare. Letos bylo v borském zámku otevřeno školící a informační centrum. Vedle zámku je Loretánská kaple - borské poutní místo (poutě k borské černé Madoně) – ze 17. století. Loreta je jak významným poutním místem, tak i zajímavou památkou z hlediska cestovního ruchu a místem pro konání kulturních akcí – koncertů. Barokní kostel sv. Mikuláše na náměstí pochází z 18. století je de facto pátou kostelní

stavbou na svém místě, když první kostel je zde zmiňován již r. 1282. Hlavní oltář je vzácnou barokní památkou. V roce 2005 byla dokončena rekonstrukce kostela. Barokní radnice je ze 17. století, ozdobená kamennou sochou Panny Marie a městským znakem.

V několika obcích se nachází židovské ulice (Chodová Planá, Tachov, Poběžovice) a židovské hřbitovy (např. Chodová Planá, Dlouhý Újezd, Tachov, Poběžovice, Mutěňín).

Mezi další kulturně historické atraktivy v zájmové oblasti patří pozůstatky po zaniklých sídlech. Tato sídla byla v jižní části nejvíce lokalizována v okolí obce Rybník, v severní části území pak v okolí Staré Knížecí Huti. Tyto lokality jsou atraktivní zejména pro německé návštěvníky, kteří mají přímou vazbu na původní osídlení. Mezi nejnavštěvovanější patří zaniklé sídlo Pleš se zachovalými pozůstatky původního hřbitova. Do budoucna se nepředpokládá žádná obnova těchto sídel, v úvahu přichází pouze instalování pamětních a informačních tabulí.

Na území MAS nabízejí možnost návštěvy následující muzea: Muzeum Českého Lesa (Tachov), Chodovar - Pivovarské muzeum (Chodová Planá), Muzeum SDH (Postřekov), Muzeum J. Š. Baara (Klenčí pod Čerchovem), Pamětní síň Jana Sladkého Koziny (Újezd). Existuje záměr na vznik stálé expozice týkající se zaniklých sídel v bývalém objektu celníků v obci Rybník a existuje záměr na vznik muzea zemědělské techniky v Halži.

3.6 Sociální charakteristika

3.6.1 Vzdelání

Školy základní a mateřské jsou zastoupeny ve většině obcí nad 500 obyvatel. U sídel, jejichž počet obyvatel je na této hranici, často školská zařízení bojují o přežití. Malé mateřské školy s kapacitou pod 50 dětí v regionu převažují. Zachování dostupnosti předškolního vzdělávání, zejména v malých obcích, se i nadále neobejde bez významné finanční podpory ze strany zřizovatelských obcí.

Na území MAS Český les je 21 základních škol. Základní školství je doplněno zvláštní školou v Tachově a Poběžovicích.

Střední školy jsou zastoupeny v Tachově – Gymnázium, Střední průmyslová škola Světců.

Střední odborná učiliště, odborná učiliště a učiliště jsou v Boru (Střední odborné učiliště zemědělské) a v Tachově.

Město Tachov zřídilo Regionální vzdělávací a informační středisko, příspěvkovou organizaci, jehož hlavním účelem je zajišťovat celoživotní vzdělávání a podílet se na zvyšování kvalifikace a vzdělanosti občanů v regionu, včetně poskytování informačního servisu. REVIS má k dispozici budovu s kompletním zázemím, včetně pěti učeben vybavených moderní didaktickou, informační a komunikační technologií a ubytovací kapacitou pro 20 osob. Regionální vzdělávací a informační středisko (REVIS) v Tachově ve spolupráci s Elektrotechnickou Fakultou Západočeské univerzity v Plzni zavedlo v budově REVIS konzultační a informační místo FEL ZČU. Společným záměrem je otevřít v Tachově kombinované bakalářské studium oboru Aplikovaná elektrotechnika.

V Tachově byla za spolufinancování EU a SR uvedena do provozu učebna s 15 počítači s vysokorychlostním připojením k internetu pro veřejnost.

Spektrum v oblasti vzdělávání na území MAS doplňují Základní umělecká škola v Tachově a Dům dětí a mládeže v Tachově.

V Tachově působí také Pedagogicko-psychologická poradna poskytující komplexní speciální pedagogické služby dětem se specifickými vývojovými poruchami učení.

Další instituce významné pro vzdělávání jsou knihovny, které mají v českých zemích dlouhou tradici. V současné době je nákup knih pro některé skupiny obyvatelstva finančně nedostupný, což zvyšuje důležitost existence veřejných knihoven, speciálně v malých sídlech, kde jsou také centrem kulturního života a zdrojem informací a podílejí se svými aktivitami na trávení volného času nejen dětí a mládeže. Knihovny jsou zároveň vhodnými místy pro napojení na internet a jeho zpřístupnění i pro širší vrstvy obyvatelstva.

3.6.2 Zdravotnictví

Na území místní akční skupiny se nenachází žádná lůžková zdravotnická zařízení. Nejbližší lůžková zařízení jsou Domažlická nemocnice a Nemocnice následné péče svatá Anna v Plané. Zdravotnickou péči zajišťují polikliniky v Tachově, Boru a v Bělé nad Radbuzou. Záchraná zdravotnická služba má výjezdová místa v Tachově a v Bělé nad Radbuzou. V řadě měst a větších obcích jsou ordinace praktických lékařů pro dospělé, pro děti a dorost, gynekologické a stomatologické ordinace (Tachov, Přimda, Bor, Poběžovice, Bělá nad Radbuzou, Klenčí pod Čerchovem). Praktičtí lékaři ordinují rovněž v Postřekově (pouze pro děti a dorost), v Hostouni, Lesné, Halži a Chodové Plané.

Nejvíce zařízení sociální péče se nachází v Tachově - Domov důchodců, Domov pro seniory a občany s postižením, Penzion pro důchodce. Dále sociální péči zajišťují na daném území následující zařízení: Dům s pečovatelskou službou (Bělá nad Radbuzou), Domov pro seniory a občany s postižením (Bor).

V mikroregionu Český les, nedaleko obce Rybník, se nachází léčebna Medvědí kámen, kde se léčí závislí na nealkoholových látkách.

3.6.3 Základní technická vybavenost obcí

Pro rozvoj venkova je důležitá technická vybavenost obcí. Na solidní úrovni je zásobování pitnou vodou, neboť téměř všechny obce mají veřejný vodovod. Neuspokojivý je rozsah napojení obyvatel v obcích s vodovodem (rozvod po obci) a technický stav zařízení. Větší problém je likvidace odpadních vod. Přibližně polovina obcí má kanalizaci napojenou na ČOV. Převážná většina zbytku obcí má kanalizaci bez napojení na ČOV. Významnou investicí v oblasti likvidace odpadních vod byl společný projekt čištění odpadních vod obcí v mikroregionu Chodská liga. Města Poběžovice a Bělá nad Radbuzou jsou členy Mikroregionu Radbuza, který získal dotaci zhruba 550 milionů korun z evropského Fondu soudržnosti na projekt Čistá Radbuza. Dotace je určena na stavby kanalizací a revitalizace čistíren odpadních vod. Celkové náklady projektu budou zhruba 770 milionů korun. Končí příprava projektu „Čistá Berounka I.“ se zaměřením na ochranu vod (kanalizace a ČOV). Realizace by měla proběhnout v r.2007-2009. Investiční

náročnost vodohospodářských staveb zvyšuje rozptýlené osídlení území. Optimální řešení vodního hospodářství obcí na území místní akční skupiny je zpracováno v rámci Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Plzeňského kraje. Napojení na plyn má necelá polovina obcí. Vzhledem k pozastavení dotací na plynofikaci lze jen stěží očekávat masivní výstavbu investičně náročných sítí.

3.7 Stav životního prostředí

Krajina je vysoce esteticky hodnotná s vyváženým poměrem přírodních a civilizačních prvků. Zemědělské využití vlastního Českého lesa je minimální, převažují pastviny s extenzivním způsobem hospodaření, ve východní oblasti je půda využívána intenzivněji. Z hlediska hodnocení LFA oblastí jsou zde silně zastoupeny oblasti zvláště chráněných území (CHKO Český les 17 200 ha), horské oblasti 1. typu, ostatní méně příznivé oblasti 2. typu, v nižších polohách doplněné o oblasti se specifickými omezeními 2. typu. V roce 2005 po dlouhodobých přípravách (již od r. 1990) došlo k vyhlášení Chráněné krajinné oblasti Český les na rozloze 473 km². Z této plochy zaujímají téměř 85 % lesy, zbylých 15 % tvoří převážně zemědělská půda, částečně obce a rozvolněná zástavba. CHKO Český les nabízí jedno z nejčistějších prostředí v České Republice. Hlavním důvodem vyhlášení CHKO Český les je existence výjimečných přírodních zajímavostí a krajinářsky cenných lokalit byla. Přírodní atraktivitu CHKO Český les utváří zachovalá krajina a členitý reliéf. Největší zájem návštěvníků je soustředěn na hřebenové partie se zachovalou původní vegetací, místa dalekého rozhledu a nově i lokality zaniklých sídel, území využitelná pro pěší a cyklistickou turistiku nebo pro lyžování.

V jižní části území CHKO je jednou z nejatraktivnějších částí oblast Čerchova ležící na biokoridoru evropského významu. Mezi vyhledávané cíle zde patří vrchol Čerchova s rozhlednou na Kurzově věži a jeho okolí v zimním období využívané k běžeckému lyžování. Na Čerchovský hřeben navazuje vnitrozemský zalesněný pás Haltravského hřebenu, po kterém probíhá hlavní evropské labsko–dunajské rozvodí. Přírodní a historickou zajímavostí je vrch Starý Herštejn se zříceninou stejnojmenného hradu.

Další přírodní atraktivitou je český křemenný val. Tento geologicky ojedinělý útvar probíhá od severního okraje Bavorska – Furth im Wald k jižnímu okraji Čech. Mezi zajímavá výhledová místa patří např. lokalita Na skále u České Kubice. Dalším lákadlem pro návštěvníky je viklan Čertův Kámen ležící na okraji Babylonu.

Odlišným krajinným typem je údolní niva Nemanického potoka, která je obklopena Haltravským hřebenem a hřebenem hraničního hřbetu. Část tohoto prostoru je navržena jako první zóna odstupňované ochrany přírody.

Část Českého lesa kolem obce Rybník nedosahuje takové nadmořské výšky jako nejnižší území. Tento prostor je využíván zejména k cykloturistice. U sídla Závist je možné navštívit prameny řeky Radbuzy. V navazující části území je reliéf členitější a nadmořská výška dosahuje až 860 m n.m. Nejvyšším vrcholem tohoto prostoru je Velký Zvon (863 m n.m). Vrcholové partie zaujímá I. zóna ochrany – Přírodní rezervace Pleš. Pod tímto hřebenem směrem k hranicím se SRN je reliéf rozvolněný. Tento prostor v okolí zaniklého významného sídla Pleš je v zimním období využíván k běžeckému lyžování. Je zde restaurace i nevyužívaný objekt armády. Zbytek jižní části CHKO Český les tvoří méně členitá zalesněná oblast, přesto se jedná o území, které je

přírodně cenné a zároveň turisticky atraktivní. Mezi přírodní zajímavosti patří Diana (přírodní park a přírodní rezervace) a údolí Kateřinského potoka.

Severní část CHKO Český les má nižší dynamiku reliéfu, vyniká však rozsáhlými lesními porosty s výskytem turisticky atraktivních lokalit. Mezi nejceněnější plochy a do I. zóny ochrany zde patří území, jejichž předmětem ochrany jsou rašeliniště, vrchoviště a mokřady s výskytem vzácných druhů živočichů (tetřevky, bobr).

Na území MAS se nacházejí přírodní parky Sedmihoří a Valcha. Maloplošná chráněná území jsou zde zastoupena 18 přírodními památkami (Broumovská bučina, Tišina, Bučina u Žďáru, Žďár u Chodského Újezda, Maršovy Chody, Prameniště Kateřinského potoka, Ostrůvek, Milov, Racovské rybníčky, Valcha, Jezírka u Rozvadova, Mutěnský lom, Drahotínský les, Hvoždanská louka, Červený vrch, Starý Herštejn, Skalky na Sádce, Salka a Sokolova vyhlídka) a 16 přírodními rezervacemi (Tisovské rybníky, Přimda, Farské bažiny, Podkovák, Na Požárech, Křížový kámen, Mělký rybník, Diana, Pleš, Nad Hutí, Malý zvon, Veský mlýn, Postřekovské rybníky, Louka u Šnajberského rybníka, Bystřice, Čerchovské hvozdy). V rámci navrhované soustavy Natura 2000 je na území několik evropsky významných oblastí (Čerchovský les, Drahotínský les, Boječnice, Darmeš – pískovna, Kateřinský a Nivní potok, Nemanický potok, Radbuza, Radbuza - Nový Dvůr – Pila).

Dnes leží téměř všechny větší obce na východní hranici CHKO Český les. Většina dříve obhospodařované půdy byla ponechána ladem, což způsobilo zarůstání luk, polí a pastvin náletovými dřevinami a obnovu původních ekosystémů.

V oblasti životního prostředí připravuje odbor životního prostředí Městského úřadu Tachov projekt s názvem „Genové sady starých a druhových odrůd“. Cílem projektu je zachování starých a krajových odrůd pro jejich další možnou výsadbu ve volné krajině. Dalšími příklady projektů v této oblasti je vybudování protipovodňových opatření na potoku Pivoňka v Poběžovicích nebo společný česko – bavorský záměr Přeshraničního akčního spolku Čerchov na vybudování kulturního prostoru Schwarzach.

3.8 Zdůvodnění jednotného charakteru území

3.8.1 Důvod výběru daného území

Území MAS Český les je jednotné zejména svým charakterem sociálně politickým, jde o periferní území vzhledem k Plzni. Je proto zřejmá vůle obcí a dalších subjektů k vytvoření většího celku, který je bude sdružovat, zastupovat a prosazovat společné zájmy

Důvody výběru daného území souvisí s přirozeným vývojem spolupráce měst, obcí a dalších subjektů. Mezi nejdůležitější lze jmenovat tyto:

- a) Jak vyplývá z mapky, jde o území homogenní s podobnými ekonomickými, demografickými, sociálními, historickými, kulturními, geografickými parametry a tradicemi
- b) Území je spojováno společnými zájmy obcí a obyvatel, které tyto zájmy (či problémy) dokážou řešit společně.

- c) Jedná se o oblast ležící nejen u hranic s Německem, ale i o oblast ležící buď přímo na území CHKO Český les nebo s ní sousedící.

3.8.2 Vznik daného území

V roce 1998 vzniklo zájmové sdružení právnických osob Šance pro jihozápad, sdružující mikroregiony v okresech Klatovy, Domažlice, Tachov a Plzeň-jih a další právnické osoby z komerční i neziskové sféry. Toto sdružení od samého počátku usilovalo o spolupráci v duchu programu LEADER. V roce 2004, na základě prvních informací o aktivitách sousední MAS Pošumaví a spolupráce v rámci Školy obnovy venkova Šumava-Český les, se začaly členské obce z tachovského a domažlického okresu blíže seznamovat s podmínkami zapojení do programu LEADER. Došlo k prvním kontaktům s MAS Pošumaví, včetně několika vzájemných návštěv spojených s výměnou zkušeností a účastí zakládajících členů MAS Český les na valné hromadě MAS Pošumaví a irsko-českém semináři o programu LEADER, pořádaném v listopadu letošního roku MAS Pošumaví a LAG Meath v irském Kellsu.

MAS Český les, o. s., založená 14. 9. 2004, vznikla aktivní účastí všech zakládajících členů včetně jednotlivých členských obcí zájmových mikroregionů Chodská liga, Lučina, Sedmihoří, Český les a Borsko. Právě na základní úrovni mikroregionů byl v uplynulých několika letech položen základ pro vytváření místních partnerských "podskupin", což ve svém důsledku umožnilo vznik MAS Český les na poměrně velkém území. Na základě kontaktů s podnikatelskými subjekty v jednotlivých mikroregionech se zapojili prostřednictvím dílčích partnerství i místní podnikatelé. Propojení na neziskový sektor v regionu je zajištěno zejména kontakty jednotlivých obecních a městských úřadů členských obcí MAS. Spolupráci v oblasti veřejné sféry dokumentují projekty přesahující jak hranice jednotlivých obcí tak i celých mikroregionů. Obce v mikroregionu Chodská liga spolupracují při řešení kanalizace. Zájmové území je propojeno dálkovou cyklotrasou č. 36, která prochází příhraniční oblastí Českého lesa. Cyklotrasy vznikly na základě vzájemných dohod a finanční spoluúčasti jednotlivých obcí. Velké množství společných projektů najdeme i v oblasti prezentace a propagace území.

3.8.3 Zvláštnosti území, přednosti či zápory, které vedou k zaměření Strategie

Zaměření Strategie vycházelo z podrobných místních šetření, analýzy potřeb různých definovaných cílových skupin a SWOT analýzy. V rámci tohoto postupu byly formulovány vlastnosti území, ať už kladné či záporné, na kterých bylo možné strategii stavět nebo naopak, které by měly být Strategií eliminovány.

Přednosti území lze spatřovat v těchto vlastnostech:

- 1) Zdravé a čisté životní prostředí, způsobené mimo jiné i dřívější pohraniční izolací.
- 2) Blízkost německých hranic a spolupráce s německými obcemi, díky které bylo získáno mnoho inspirace.
- 3) Existence dálnice D5.
- 4) Aktivní přístup starostů a dalších subjektů k získávání finančních prostředků na investice.
- 5) Velký potenciál pro aktivní a šetrný cestovní ruch, vyhlášení CHKO Český les.
- 6) Poměrně značná diverzifikace pracovních příležitostí. Neexistuje jeden velký zaměstnavatel, který by byl sociálně ekonomickým rizikem v případě jeho utlumení.

Na druhé straně záporny daného území je možno charakterizovat takto:

- 1) Nedostatek kvalitních ucelených turistických produktů, které by dokázaly návštěvníky zdržet v území několik dní, chybějící infrastruktura cestovního ruchu.
- 2) Nízká hustota obyvatel.
- 3) Nedostatečné zajišťování obcí a sídel službami.
- 4) Průměrně velmi nízká vzdělanost a tím obtížná pozice většiny obyvatel na trhu práce.
- 5) Většina obyvatel zde nemá kořeny. Jejich rodiče či prarodiče do území přišli po 2. světové válce. Nemají tak vztah k půdě, k místní historii a tradicím.

4. Shrnutí dosud realizovaných programů v dané oblasti

Vzhledem k aktivitě, která je pro některé subjekty v území místní akční skupiny typická je přehled využívaných programů v oblasti dosti široký.

Projekt	Subjekt	Fond	Celkové náklady	Dotace
Rekonstrukce obecní kotelny	obec Lesná	PHARE CBC	28.377 €	20 000 €
Rekonstrukce zámku – Bor – I. etapa	město Bor	PHARE CBC	220.000 €	175.000 €
Zámek Bor - informační a školící středisko	město Bor	PHARE CBC	299.773 €	224.829 €
Čištění odpadních vod	Mikroregion Chodská liga	1) PHARE CBC 2) Státní fond životního prostředí	135.685.132 Kč	1) 2.000.000 € 2) 40.000.000 Kč
Propagační materiály	Mikroregion Chodská liga	PHARE CBC	6 000 €	4.198 €
ČOV a kanalizace Železná	Bělá nad Radbuzou	PHARE CBC	10.000.000 Kč	7.500.000 Kč
Rekonstrukce místních komunikací, přístupu k historickému mostu a náměstí v Bělé nad Radbuzou, navazující na přístupy k hraničnímu přechodu Železná - Tyllischasnz	Bělá nad Radbuzou	PHARE CBC	377.071,6 €	282803,7 €
Kanalizace a čistička odpadních vod	Bělá nad Radbuzou	PHARE CBC	283.000 €	192.000 €
Zlepšení celkového vzhledu hraniční obce, zřízení veřejné zeleně	Rozvadov	PHARE CBC	914.000 Kč	465.000 Kč

Plynofikace obce	Studánka	1) Program obnovy venkova 2000 2) PHARE CBC	4.570.650 Kč	1) 220.000 Kč 2) 964.070 Kč
Plynovodní přípojky	Studánka	1) Program obnovy venkova 2001 2) PHARE CBC	915.450 Kč	1) 288.000 Kč 2) 229.330 Kč
Kanalizace a čistička odpadních vod	Obec Česká Kubice	PHARE CBC	1.366.000 €	943.000 €
ČOV Folmava - rozšíření II. Etapa	Obec Česká Kubice	PHARE CBC	138.888 €	104.166,2 €
Dostavba kanalizace v obci Díly	Obec Díly	PHARE CBC	91.561 €	68.671 €
Revitalizace a rozšíření dopravní infrastruktury Průmyslová zóna Tachov-Sever	Město Tachov	1) Dotace MMR 2) Grant PHARE		1) 9.567.300 Kč 2) 300.000 €
Revitalizace zámeckého parku v Poběžovicích – I. etapa	Svazek měst a obcí Domažlicko	SAPARD	2.700.000 Kč	2.000.000 Kč
Rekonstrukce porodny prasat a odchovny selat	Agročas, s. r. o., Částkov	SAPARD	6.800.000 Kč	2.800.000 Kč
Dovybavení rybinové dojírny o automatické snímání dojících strojů	Agročas, s. r. o., Částkov	OP Zemědělství	1.660.000 Kč	630.000 Kč
Vybavení rybinové dojírny	Agročas, s. r. o., Částkov	OP Zemědělství	1.780.000 Kč	670.000 Kč
Nákup rozmetadla hnojiv	Agročas, s. r. o., Částkov	OP Zemědělství	1.900.000 Kč	720.000 Kč
Opravy MK	Rozvadov	MMR	663.000 Kč	442.000 Kč
Prodloužení vodovodního a kanalizačního řadu	Rozvadov	Podpora stabiliz. venkov. obl.	1.917.000 Kč	200.000 Kč
Oprava MK	Rozvadov	POV	1.889.000 Kč	280.000 Kč
Výstavba 21 b.j.	Rozvadov	SFRB	3.370.000 Kč	3.370.000 Kč
Výstavba 21 b.j.	Rozvadov	SFRB	23.466.000 Kč	9.860.000 Kč
Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionu Tachov	Město Tachov	1) SROP 2) Příspěvek ze státního rozpočtu	2.989.280 Kč	1) 1.790.460 Kč 2) 238.728 Kč
Regionální vzdělávací a informační středisko (REVIS) Tachov	Město Tachov	1) SROP 2) Příspěvek ze státního rozpočtu	20.173.477 Kč	1) 15.824.000 Kč 2) 1.582.438 Kč
Cyklotrasa Tachov-Silberhütte	Ski klub Zlatý Potok	Interreg IIIA Česká Republika - Bavorsko	1.980.900 Kč	1.485.675 Kč

Značení cyklotras mikroregionu Borsko v návaznosti na síť cyklotras v Bavorsku	Město Bor	1) Interreg IIIA Česká Republika – Bavorsko 2) Příspěvek ze státního rozpočtu	499.800 Kč	1) 374 850 Kč 2) 24.990 Kč
Stavební úpravy povrchů okolí kostela Nanebevzetí P. Marie a kostela sv. Václava	Město Tachov	CBC SFMP	5 712 136 Kč	128 905 EUR
Program záchrany objektu Jízdárna	Město Tachov	MK (2000)	4 995 744,10 Kč	3 399 352,20 Kč
Program záchrany objektu Jízdárna	Město Tachov	MK (2001)	9 599 555,80 Kč	7 000 000 Kč
Program záchrany objektu Jízdárna	Město Tachov	MK (2002)	7 054 238,30 Kč	5 100 000 Kč
Program záchrany objektu Jízdárna	Město Tachov	MK (2003)	9 282 212 Kč	6 600 000 Kč
Program záchrany objektu Jízdárna	Město Tachov	MK (2004)	8 125 000 Kč	6 500 000 Kč
Program záchrany objektu Jízdárna	Město Tachov	MK (2005)	7 735 950 Kč	6 000 000 Kč
Regenerace městské památkové zóny	Město Tachov	MK (2002)	4 195 816 Kč	2 159 900 Kč
Regenerace městské památkové zóny	Město Tachov	MK (2003)	906 140 Kč	400 000 Kč
Regenerace městské památkové zóny	Město Tachov	MK (2004)	1 198 898 Kč	940 000 Kč
Regenerace městské památkové zóny	Město Tachov	MK (2005)	730 000 Kč	490 000 Kč
Vybudování parkovišť a obslužných zař. ve sportovně-rekreačním zař. v Tachově	Město Tachov Město Tachov	MMR (2005)	4 248 000 Kč	2 124 000 Kč
Tachov Skateboard II. Etapa	Město Tachov	MV (2005)	892 000 Kč	800 000 Kč
Potlačení majetkové kriminality - kamerový systém	Město Tachov Město Tachov	MV (2003)	1 831 000 Kč	1 500 000 Kč
52 b.j. Tachov - Východ	Město Tachov	MMR (99-00)	37 334 000 Kč	18 640 000 Kč
35 b.j. Tachov - Plánská	Město Tachov	MMR (2000)	16 575 000 Kč	8 170 000 Kč
53 b.j. Tachov - Zámecká	Město Tachov	MMR (2001)	20 715 000 Kč	8 500 000 Kč
4 b.j. Tachov - Pivovarská	Město Tachov	MMR (2002)	4 775 000 Kč	1 280 000 Kč
46 chráněných bytů	Město Tachov	MMR (2004)	46 900 000 Kč	32 200 000 Kč

Přístavba a stavební úpravy zimního stadionu v Tachově II. Etapa - zastřešení	Město Tachov	MMR (2004)	21 104 422 Kč	1 900 000 Kč
Plynofikace tepelných zdrojů Halže	Obec Halže	program EU k ochraně ovzduší	234 090 €	43 970 €
Kanalizace Halže-západ	Obec Halže	Plzeňský kraj	6 800 000 Kč	2 800 000 Kč
Plynofikace Halže, Ctiboř, Svobodka	Obec Halže	SFŽP ČR	9 200 000 Kč	4 100 000Kč
Vzdělávání zaměstnanců CZPPK a pracovníků NNO pracujících se zdravotně postiženými	Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského Kraje	OPRLZ - Globální grant	625 684 Kč	625 684 Kč

CBC Phare 1998 SFMP

Příjemce	Název projektu	Výše grantu (EUR)	Procento celkových nákladů (%)
Město Poběžovice	Jsme přátelé III	2 027	79
Sdružení obcí "Český les"	Studie rozvoje pohraničního území mikroregionu Český les se zaměřením na cestovní ruch a vazbou na přilehlé oblasti SRN	4 000	80
Obec Klenčí pod Čerchovem	Školení pro pracovníky Informačních středisek	3 539	76
Obec Mezholezy	Propagační materiál Sedmihoří	1 189	71
Město Poběžovice	Česko-bavorské slavnosti sv. Jana Nepomuckého	2 375	69
Město Poběžovice	Jsme přátelé IV	1 012	78
Město Poběžovice	Poběžovické slavnosti 2001	1 000	80
Obec Klenčí pod Čerchovem	Postavení a role mikroregionů v pohraničí, Setkání starostů okresu Klatovy, Domažlice, Regen, Cham a Schwandorf	1 012	70

Sdružení obcí Střed	Studie proveditelnosti "Využití území Čerchovska pro turistický ruch"	4 049	80
Sdružení obcí Chodská liga	Brožurka "Chodská liga se představuje"	3 829	80

CBC Phare 1999 SFMP

Příjemce	Název projektu	Výše grantu (EUR)	Procento celkových nákladů (%)
Obec Klenčí pod Čerchovem	Brožurka "Klenčí pod Čerchovem"	2329	80
Svazek obcí Chodská liga	Brožurka "Chodská liga se představuje"	3991	80
Město Bělá nad Radbuzou	Cyklotrasa Železná - Valdorf - Karlova Huť - Pleš - Fridrichschang	69 684	35
Město Poběžovice	Jsme přátelé V.	3705	90
Město Poběžovice	Poběžovické slavnosti 2002	2908	90
Chodská liga	Fotbalový zápas mezi mužstvy z příhraničí Čech a Německa	1103	90
Obec Halže	Obec Halže - 520 let obce	3 300	90

CBC Phare 2000 SFMP

Příjemce	Název projektu	Výše grantu (EUR)	Procento celkových nákladů (%)
Sdružení obcí Český les	Cyklotrasy kolem česko - bavorské hranice	3 969	90
Město Bělá nad Radbuzou	Přípravení pro Evropu - učíme se společně a vzájemně	3 323	90

CBC Phare 2001 SFMP

Příjemce	Název projektu	Výše grantu (EUR)	Procento celkových nákladů (%)
Obec Staré Sedlo	Kulturní a společenské setkání	1 361	90
Město Poběžovice	Jsme přátelé VI	5 072	90
ZŠ Halže	Cesty za poznáním	2 300	90

Mikroregion Lučina	Propagační materiál	3 303	50
Město Tachov	Historické slavnosti 2001 Tachov/Bärnau	188 168	90

CBC Phare 2002 SFMP

Příjemce	Název projektu	Výše grantu (v EUR)	Procento z celkových nákladů (%)
Svazek obcí Chodská liga	Brožurka "Turistické informace Domažlicka, Horšovskotýnska a Kdyňska"	2 623	50
Obec Hostouň	Výměnné akce základních a mateřských škol Hostouň a Waldthurn	1 171	70
Obec Hostouň	Svatojakubské slavnosti	3 101	70
Obec Hostouň	Společná publikace o partnerských obcích Hostouň a Waldthurn	1 398	50
Svazek obcí Chodská liga	Druhý společný česko-německý přeshraniční právní seminář na téma: "přeshraniční volný pohyb osob a svoboda podnikání v Euroregionu Šumava - Bayerischer Wald - Mühlviertel"	5 221	59
Město Tachov	Historické slavnosti 2002 Tachov a Bärnau	12 980	90
Město Tachov	Dějiny na dotek - školní projekt	4 057	90

CBC Phare 2003 SFMP

Příjemce	Název projektu	Výše grantu (v EUR)	Procento z celkových nákladů (%)
Svazek obcí Chodská liga	Sklářská stezka "Šumava - Český les"	1 895	50
Město Poběžovice	Jsme přátelé VII.	5 194	67
Město Tachov	Historické slavnosti 2005 - Tachov/Bärnau	10 915	90

Program obnovy venkova 2000 - 2001 CBC PHARE

Obec	Název projektu	Náklady projektu (EUR)		
		Celkem	MMR podíl	Phare
Klenčí pod Čerchovem	Propojení informačních středisek venkovských mikroregionů	6 108	3 954	305
Klenčí pod Čerchovem	Vybavení obecních úřadů PC technikou ve sdružení Chodská liga	10 044	6 549	502
Trhanov	Generální rekonstrukce domu č.63 v Trhanově	74 831	34 653	10 246
Bělá nad Radbuzou	Dokončení úprav cest v Parku smíření	60 812	12 770	29 796

Dispoziční fond Interreg IIIA

Název žadatele	Název projektu	Požadovaná částka (EUR)	% z celkových nákladů
Základní škola Bělá nad Radbuzou	Česko-bavorská kuchyně ve školním roce 2005/2006	2 817	70
Město Poběžovice	Česko-bavorská slavnost k počtě sv. Jana Nepomuckého	1 087	69
Město Poběžovice	Informační leták Poběžovice/Schönsee	1 120	49
Město Bělá nad Radbuzou	Bělské slavnosti v roce 2006	1 782	75
Město Poběžovice	Poběžovické poutňové slavnosti 2006	3 000	71

Výše uvedené územní politiky naplňované v území MAS Český les zmíněnými projekty přinesly ekonomické efekty, které lze rozdělit na přímé a nepřímé. Zatímco u přímých je možné přesně kvantifikovat jednotlivé ukazatele, u nepřímých lze pouze uvést jejich věcnou charakteristiku.

Přímé ekonomické efekty

- Investiční a neinvestiční náklady na realizaci zmíněných projektů
Převážná většina investic se uskutečnila do majetku měst a obcí. Důležité však je, že zainvestovaný obecní majetek mohl být podnikatelskými subjekty využíván, což přineslo nemalý ekonomický efekt.
- Dotace přijaté k realizaci uvedených programů
- Přímé příjmy plynoucí z realizovaných projektů
Většina projektů měla naprosto neziskový charakter. Důležité je však si uvědomit, že převážnou část investičních akcí stavebně realizovaly firmy, které buď mají sídlo v mikroregionu nebo zde po dobu stavby najímaly pracovníky, čímž se

zvyšoval obrat těchto firem a jejich ekonomická situace a snižovala se nezaměstnanost.

- Nově vytvořená pracovní místa či nově vytvořené živnosti

Nepřímé ekonomické efekty

- Ekonomické efekty související s příznivým vlivem realizovaných projektů na životní prostředí. Při nerealizování některých projektů by docházelo k devastaci nebo ohrožení stavu životního prostředí, což by na jedné straně vyvolalo náklady na úhradu sankcí a na straně druhé by snižovalo přitažlivost oblasti pro cestovní ruch, ale rovněž pro život místních občanů. Odliv obyvatelstva by znamenal výrazné ekonomické ztráty pro obecní rozpočty a tržby místních podnikatelů.
- Nepřímo vytvořená či udržená pracovní místa. Každá investice může nepřímo vyvolat vznik nových pracovních míst nebo živností.
- Zvýšení tržeb podnikatelských subjektů v cestovním ruchu v souvislosti s nárůstem návštěvníků.
- Ekonomické efekty související se stabilizací obyvatelstva v některých obcích.
- Ekonomické efekty související s opravou budov a využití nemovitostí. Včasné zásahy do stavu chátrajících budov, který v území místní akční skupiny bylo a stále je velký počet zabrání další devastaci a později vynaloženým finančním prostředkům na rekonstrukci nebo likvidaci. Nehledě na to, že mnoho z těchto budov má historickou cenu a jejich dobrý stav a oživení přispívá k atraktivitě území pro cestovní ruch.

5. SWOT analýza

5.1 Silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení

Silné stránky

- Kvalitní životní prostředí regionu
- Rozmanitá krajina s vysokou ekologickou stabilitou
- Rozsáhlé zachovalé lesní porosty s hustou sítí cest využitelných pro různé formy turistiky
- Vysoký rekreační potenciál území
- Rostoucí zájem některých skupin obyvatelstva o výstavbu rodinných domů v kvalitním přírodním prostředí
- Zlepšující se činnost místní samosprávy, zvyšování využívání moderních komunikačních technologií ze strany obecních úřadů
- Zájem obcí o výstavbu sociálních zařízení a rozvoj občanské vybavenosti
- Dostatek volných ploch pro rozvoj sídel
- Výhodná dopravní poloha v blízkosti dálnice D5
- Sdružování obcí za účelem společného postupu při výstavbě technické infrastruktury
- Existence dálnice D5 (snadná dopravní dostupnost pro domácí i zahraniční investory)
- Záměry na výstavbu nových komerčně-industriálních zón
- Dostupnost infrastrukturních a energetických sítí
- Dostatek volných ploch a objektů vhodných k podnikání

- Příznivé ceny stavebních parcel a nemovitostí vhodných pro rozvoj podnikání
- Dostatek relativně levné pracovní síly
- Mobilní pracovní síla (ochota dojíždět za prací)
- Absence ekologicky škodlivých výrobních
- Vysoký přírodní potenciál pro rozvoj cestovního ruchu
- Velké množství kulturně-historických památek, bohatá historická tradice kraje
- Dobré podmínky pro provozování a rozvoj pěší turistiky, cykloturistiky a rekreace
- Velmi dobrá síť značených pěších turistických tras
- Vhodné prostředí pro ozdravné pobyty, letní dětské tábory a soustředění
- Velký počet objektů individuální rekreace
- Rostoucí zájem obcí o rozvoj cestovního ruchu
- Společný postup obcí při vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu
- Ochota obcí podporovat vzdělávání, sociální a kulturní rozvoj
- Bohatá činnost spolků (hasiči, myslivci, sportovci a další)
- Soulad správního území obcí s rozšířenou působností (Tachov) s územím MAS Český les
- Postupně se obnovující kulturní tradice a lidové zvyklosti, účast německých rodáků, sbližování obou národů
- Zpracování koncepce CR a turistiky v CHKO Český les

Slabé stránky

- Velká rozptýlenost osídlení v území (velký počet malých sídel do 100 obyvatel), rozsáhlé území Českého lesa s velmi nízkou hustotou zalidnění (z hlediska CHKO se jedná o silnou stránku)
- Snižování počtu obyvatel (vyliďňování) nejmenších sídel
- Vysoká míra nezaměstnanosti
- Špatná dopravní obslužnost (málo autobusových linek) některých malých sídel
- Špatný technický stav místních komunikací ve většině malých sídel
- Nedostatečná příprava ploch pro výstavbu bytovou výstavbu a výstavbu RD
- Nedostatečná vybavenost malých sídel technickou infrastrukturou a službami občanské vybavenosti
- Nízký stupeň napojení obyvatelstva malých sídel na veřejné vodovody a kanalizace
- Nedostatečná vybavenosti rozvojových ploch technickou infrastrukturou
- Malá schopnost veřejného sektoru (obcí) chovat se podnikatelským způsobem při správě a zhodnocování svého majetku
- Nevyjasněné a nedořešené územní a majetkoprávní vztahy brzdící rozvoj sídel
- Nízká konkurenční schopnost venkovské ekonomiky
- Omezená nabídka pracovních příležitostí ve venkovských sídlech, vysoká vyjížďka za prací do měst, průmyslových zón
- Nižší kvalifikace a flexibilita obyvatelstva oproti městským oblastem
- Pokračující migrace zejména mladých lidí do měst
- Ztížené přírodní podmínky pro podnikání v zemědělství na území Českého lesa
- Stále vysoký podíl zaměstnanosti v zemědělství v některých obcích – závislost obyvatelstva na jediném ekonomickém subjektu

- Nižší míra podnikatelské aktivity venkovského obyvatelstva
- Nedostatečná a málo účinná podpora malého a středního podnikání ze strany obcí
- Omezená struktura a dostupnost sektoru podnikatelských služeb
- Nízké využití potenciálu cestovního ruchu
- Nedostatečná finanční podpora cestovního ruchu ze strany obcí a státu
- Nízká úroveň marketingu regionu v oblasti CR - nedostatečná propagace, nedostatek kvalifikovaných pracovníků CR, neexistence systému lokální organizace cestovního ruchu (chybí ucelená nabídka produktů CR)
- Nedostatečné kapacity v oblasti ubytování a stravování stranou v území stranou hlavních turistických a rekreačních areálů
- Nedostatečná nabídka a profesionalita doprovodných služeb CR, omezený informační systém
- Zchátralost kulturně-historických památek
- Malá informační provázanost mezi poskytovateli služeb
- Omezená nabídka v oblasti agroturistiky a „prázdnin na venkově“
- Rostoucí podíl obyvatelstva v poproduktivním věku v malých venkovských sídlech
- Nižší úroveň vzdělanosti, nevyhovující vzdělanostní struktura, nedostatečná jazyková vybavenost obyvatelstva
- Klesající počet dětí ve venkovských základních školách
- Nedostatečné možnosti kulturního a sportovního využití v malých venkovských sídlech
- Nízké využití moderních komunikačních a informačních technologií
- Zatím nízký stupeň koordinace realizace společných projektů

Příležitosti

- Zvýšení spolupráce obcí v rámci sdružení, spojení rozvojových aktivit do společných mikroregionálních akcí
- Dobré předpoklady pro rozvoj území podél dálnice D5 (hlavní rozvojové osy)
- Kvalitní podmínky pro další rozvoj v oblasti cestovního ruchu
- Rozvoj výstavby technické infrastruktury, budováním služeb občanské vybavenosti vytvářet podmínky k zvýšení kvality života ve venkovských sídlech
- Využití státních a evropských rozvojových fondů pro podporu investic
- Posilování pracovní a obslužné funkce subregionálních center
- Podporovat využívání obnovitelných zdrojů energie (dřevo, dřevní odpad, sláma apod.) a moderních technologií na jejich zpracování
- Využití volného bytového fondu na venkově pro rekreační účely (nízké ceny nemovitostí)
- Budování infrastruktury potřebné pro rozvoj malého a středního podnikání, podpora perspektivních oborů
- Transformace a diverzifikace činností zemědělských subjektů a rozvoj doplňkových činností (např. agroturistiky)
- Stabilizace extenzivního chovu hospodářských zvířat (pastvinářství) jako alternativy v přechodu od intenzivního zemědělství k údržbě a zachování kulturního vzhledu krajiny
- Využívání místních zdrojů vyplývajících ze zemědělské orientace regionu
- Vytváření nezemědělských pracovních míst, zejména v oblasti služeb cestovního ruchu při jednotlivých farmách

- Prezentace podnikatelských subjektů
- Zpracování a důsledné uplatňování regionální marketingové strategie CR
- Prezentace regionu, vytvoření vlastního profilu (důraz na regionální specifika)
- Vznik informačních středisek - spolupráce subjektů orientovaných na CR
- Propagace mikroregionu v oblastech se zhoršeným životním prostředím (velká města, severní Čechy)
- Zkvalitnění a rozšíření nabídky služeb, především u ubytování a stravování
- Vybudování sítě cyklostezek, naučných stezek a propojování turistických tras do ucelené sítě s mezinárodními návaznostmi
- Nabídka pobytů s využitím atraktivních lokalit i v sousedních regionech
- Zlepšení dopravní dostupnosti – zvýšení mobility pracovních sil, zlepšení dostupnosti ústavů zdravotní a sociální péče
- Rozvoj vzdělanosti zaměřený na využití potenciálu regionu (služby, cestovní ruch, životní prostředí)
- Stimulace využívání vhodných objektů pro kulturní a sportovní účely
- Rozvoj informačních a komunikačních sítí ve školství, sociální a kulturní oblasti a veřejné správě (zřízení veřejných internetových stanic)
- Návrat k místním kulturním tradicím
- Využít zvyšujícího se zájmu tuzemských turistů o domácí rekreaci – vznik ubytovacích kapacit v soukromých objektech
- Adaptace nevyužitých objektů v jednotlivých obcích pro zvýšení kapacity ubytovacích a stravovacích zařízení
- Vytváření nových pracovních míst v oblasti cestovního ruchu

Ohrožení

- Prohlubování nevyváženosti sídelní struktury (posilováním pouze některých pracovních center)
- Zaostávání území nacházejících se v periferní poloze vůči hlavním rozvojovým osám
- Obnovení trendu migrace do okolních center
- Snižování reálné úrovně příjmů veřejných rozpočtů
- Nedostatečná státní finanční podpora na výstavbu zařízení technické infrastruktury
- Další zhoršení dopravní obslužnosti sídel
- Pokračující koncentrací prodejních ploch maloobchodní sítě – likvidace prodejen v malých obcích
- Neuskutečnění hlavních rozvojových záměrů a plánovaných investičních akcí v důsledku nezískání dostatečného množství finančních prostředků (dotací) na vlastní realizaci projektů
- Nedostatečná státní a krajská podpora údržby kulturních památek
- Nekoordinované plánování a realizace projektů podnikatelské a veřejné sféry
- Nárůst podílu obyvatelstva v důchodovém věku
- Odchod mladých vzdělaných lidí s vyšším vzděláním do okolních hospodářských center (malá možnost uplatnění a nízká mzdová úroveň regionu oproti kraji a ČR)
- Nedostatečná propagace regionu
- Malá organizovanost a spolupráce podnikatelské sféry

- Lokalizace nových provozů a výroby s nízkými požadavky na kvalifikaci a rostoucí podíl firem s nižší přidanou hodnotou
- Růst nezaměstnanosti nad sociálně únosnou míru
- Ohrožení realizace některých rozvojových projektů nedostatečným vybavením některých infrastrukturou
- Strach z vynaložení nutných investic bez záruky podnikatelského úspěchu
- Menší zájem turistů o vymezenou oblast oproti očekávání
- Nedostatek finančních prostředků ze strany obcí na podporu vzdělávání a rozvoje kulturního života obce
- Nepříznivý dopad populačního vývoje na existenci ZŠ - klesající počet žáků ve školách
- Migrace obyvatelstva mimo region v případě snížení možnosti získání zaměstnání
- Hrozba odchodu nejvíce kvalifikované pracovní síly mimo region
- Rušení základních zdravotnických zařízení
- Nezájem o sociální a kulturní rozvoj obcí

5.2 Využití SWOT analýzy při tvorbě strategie

Souhrnně řečeno jde o oblast, kde na jedné straně je ekonomickým a sociálním problémem udržet obyvatele z důvodů nízkých obslužných funkcí území (pracovní místa, doprava, veřejné služby jako škola, lékař apod.) a na straně druhé jde o území atraktivní pro cestovní ruch, především pro vyznavače aktivní turistiky s důrazem na pobyt v neporušeném přírodním prostředí.

Cílem rozvoje mikroregionu je dosáhnout propojení těchto dvou pólů. Cílem je aby pro návštěvníky atraktivní prostředí, umocněné navíc německou nabídkou cestovního ruchu nabízelo vhodné podmínky pro kvalitní život i místním obyvatelům. Neznamená to samozřejmě, že všechna „atraktivní nabídka“ pro místní obyvatele musí vycházet z rozvoje cestovního ruchu. Atraktivní nabídkou je míněna jakákoliv aktivita, která dá lidem jejich vzdělání odpovídající práci, která jim pomůže navazovat hodnotné a trvalé sociální vztahy, která jim pomůže řešit odlehlost místa kde bydlí od „civilizace“ a která jim pomůže kvalitně naplnit volný čas. O vytváření „atraktivní nabídky“ budou rozhodovat – jak na straně aktivních žadatelů, tak na straně pasivních posuzovatelů - pouze lidé, kteří v mikroregionu žijí. Hlavní podněty pro rozvoj území MAS Český les vycházejí z potřeby zajištění podmínek pro trvale udržitelný rozvoj. Jde zejména o zajištění trvale udržitelného hospodářského, environmentálního a společenského rozvoje pro zde žijící obyvatelstvo.

Základní strategické linie vycházejí z provedené SWOT analýzy. Strategie MAS se opírá o silné stránky, snaží se řešit stránky slabé, chce využít příležitostí a eliminovat ohrožení. Pro celkový rozvoj je nutností oživení venkovského prostředí na území MAS v oblasti občanské vybavenosti, kultury, nabídky cestovního ruchu a stabilizace složek životního prostředí. Jen naplněním uvedených cílů je možné zamezit dalšímu vyvlastňování řešeného venkovského území, stárnutí jeho populace. Vzhledem k charakteru území MAS se jako nejvhodnější k oživení ekonomiky jeví možnost dalšího rozvoje cestovního ruchu. Zdejší krajina skýtá mnoho příležitostí v tomto odvětví, nejsou zde však potřebné služby a kvalitní turistický servis. Chybí koordinovaná propagace regionu a místních specifik.

6. Popis Strategie, která by měla být realizována v rámci LEADER+

6.1 Celková strategie

MAS Český les vznikla v roce 2004, a zatím neexistuje žádná studie či strategie rozvoje místní akční skupiny jako celku. Jednotlivé členské mikroregiony mají zpracované následující rozvojové studie:

- Strategie rozvoje mikroregionu Lučina (RRA Egrensis a ZČU v Plzni, květen 2003)
- Strategie rozvoje mikroregionu Borsko (AgAkcent, s. r. o., listopad 2002)
- Studie sociálně ekonomického rozvoje mikroregionu Chodská liga (AgAkcent, s. r. o., 1999)

6.2 Strategie v rámci LEADER +

Strategie MAS Český les se zaměřuje především na osu III Programu rozvoje venkova 2007 – 2013: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Ve strategii však není opomenut ani rozvoj zemědělství, který obsahuje osa I: Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví a není opomenuta ani osa II: Zlepšování životního prostředí a krajiny. Priorita je ale přisuzována rozvoji cestovního ruchu.

Na jakou cílovou skupinu obyvatelstva je strategie zaměřena, jak bylo využito těchto cílových skupin při přípravě strategie

Z tématu strategie vyplývá, že pro úspěšnou realizaci strategie nelze pouze hledat nástroje, kterými lze zvyšovat kvalitu života, ale je především nutné identifikovat ty, v jejichž prospěch budou nalezené nástroje využívány. Jinými slovy bylo nutné určit ty cílové skupiny jejichž kvalita života by měla být zlepšována. Hledání těchto skupin bylo ovlivněno vědomím, že hodnocení kvality života je velmi relativní a je ovlivňováno i hodnotovými kritérii konkrétních jednotlivců.

Z tohoto pohledu jsou cílovými skupinami, na které je zaměřena strategie MAS, především mladí lidé a ženy. Tyto cílové skupiny budou profitovat zejména ze vzniku nových pracovních míst spojených s projekty realizovanými v rámci fiche č. 1 Podpora rozvoje cestovního ruchu a v rámci fiche č. 2 Rozvoj venkovského podnikání a tradičních řemesel. Fiche č. 3 – Zkvalitnění života na venkově bude podporovat projekty, které zlepší podmínky pro život na venkově pro všechny obyvatele, takže cílovou skupinou bude široká veřejnost. Tyto cílové skupiny budou více objektem než subjektem realizace jednotlivých projektů. Bylo proto nutné zjišťovat, kdo se může ujmout role subjektu realizace projektů, kdo bude mít takovou kapacitu, která umožní projekt za podmínek programu LEADER+ zrealizovat.

Cílem strategie je, aby se do realizace strategie zapojily subjekty přicházející ze všech třech sektorů společnosti, tj. veřejná správa, podnikatelský sektor a nestátní neziskový sektor. Zde se tak strategie rozšiřuje na další cílové skupiny, které lze charakterizovat takto:

- Místní samospráva
- Podnikatelské subjekty
- Členové nestátních neziskových organizací

Cílem místní akční skupiny je, aby při realizaci strategie a tedy i jednotlivých projektů bylo v co největší míře využito partnerství, a proto včlenila do podmínek výběru projektů i kritéria, která by měla vést předkladatele projektů ke snaze při realizaci svých projektů využít partnerství veřejného a soukromého sektoru

Cílové skupiny byly seznámeny se strategií na seminářích, které místní akční skupina pořádala. Na těchto seminářích určených pro zástupce veřejné správy, neziskových organizací, zemědělců, podnikatelů, ale i pro širokou veřejnost, byl představen návrh strategie, především jednotlivých fichí. Následně byla v diskusi strategie připomínkována a řada těchto připomínek byla následně ve strategii využita. Ke komunikaci s cílovou skupinou bylo také využíváno elektronické pošty. Další možnosti jak se zapojit do tvorby strategie byly internetové stránky MAS www.masceskyles.jz.cz, kam byly jednotlivé části strategie postupně ukládány a zájemci si je mohli stáhnout a posílat k nim připomínky.

Jaký předpokládáte vývoj strategie a jejích přínosů pro dané území v dlouhodobější perspektivě

Existuje výrazný předpoklad, že realizace Strategie MAS a samotná činnost místní akční skupiny bude v dlouhodobějším horizontu pozitivně ovlivňovat dění v mikroregionu. Realizované projekty vytvoří lepší podmínky pro život a povedou ke zlepšení kvality života v mikroregionu.

Dá očekávat rozvoj spolupráce se jak se sousedními místními akčními skupinami v Bavorsku tak i s místními akčními skupinami v České Republice. Partnerské kontakty byly již navázány s německým LAG Oberviechtacher & Schönseer Land. Na české straně je partnerem MAS Český Západ – Místní partnerství. MAS Český les také již od roku 2004 spolupracuje se sousední Místní akční skupinou Pošumaví. Na základě prvních informací o aktivitách sousední MAS Pošumaví a spolupráce v rámci Školy obnovy venkova Šumava-Český les, se v roce 2004 začaly současné členské obce MAS Český les blíže seznamovat s podmínkami zapojení do programu LEADER. Došlo k prvním kontaktům s MAS Pošumaví, včetně několika vzájemných návštěv spojených s výměnou zkušeností a účastí zakládajících členů MAS Český les na valné hromadě MAS Pošumaví a irsko-českém semináři o programu LEADER, pořádaném v listopadu 2004 MAS Pošumaví a LAG Meath v irském Kellsu. V říjnu 2005 se zástupci MAS Český les dalšího jednání MAS Pošumaví a LAG Meath, tentokrát na území ČR v Běšinech. Tohoto jednání se zúčastnili i další místní akční skupiny, MAS Pobeskydí a bavorský LAG Regen. Díky rozvoji těchto, případně vznikem nových, partnerství získá MAS Český les nové zkušenosti a inspirace pro budoucnost. Nové zkušenosti a nová role MAS v mikroregionu pravděpodobně ovlivní změnu postavení MAS v mikroregionu. Činnost místní akční skupiny v současném složení povede k aktivizaci dalších subjektů v mikroregionu a projeví se zájmem o členství v MAS. Již během tvorby strategie se objevila řada nových zájemců o členství, kteří se po schválení na valné hromadě stali novými členy.

Prokázání pilotní povahy strategie

Samotné založení MAS Český les na tak rozsáhlém území a za účasti rozličných aktérů místního rozvoje je dokladem zcela nového přístupu místních aktérů k řešení problematiky rozvoje venkova. Pilotní povaha Strategie vyplývá ze samotné povahy metody LEADER. V žádném jiném programu kromě LEADER ČR nedošlo k tomu, že by místní akční skupina přebírala odpovědnost za výběr projektů, které budou naplňovat cíle místní akční skupinou sestavené

strategie. Mikroregion je v případě metody LEADER seznamován se zcela novým přístupem k rozvoji venkovského prostoru, který přenáší největší díl zodpovědnosti na samotné obyvatele tohoto prostoru. Ne tedy pouze na místní samosprávu, ale na všechny složky venkovské společnosti, tj. na místní podnikatelské subjekty a nestátní neziskové organizace.

Pilotní povaha předloženého záměru ve vztahu k jiným politikám spočívá v podpoře podnikatelských aktivit zemědělců v nezemědělských činnostech. V oblasti podnikání to je například agroturistika, jež vhodně doplňuje činnost rodinných farem v horských a podhorských oblastech. Cílem předloženého záměru je i vytváření podmínek jak pro rozvoj služeb pro místní obyvatelstvo, tak služeb pro návštěvníky. V důsledku rozvoje těchto služeb dochází k tvorbě nových pracovních míst a navyšuje se jejich přidaná hodnota, což se odráží v ekonomické prosperitě. V rámci řady akcí, které budou při realizaci strategie podpořeny, budou na trh uvedeny výrobky a služby, které jsou pro dané území specifické.

Kromě výše zmíněného pilotního charakteru, lze pilotní povahu Strategie dokladovat prostřednictvím těchto vyjmenovaných vlastností:

- netradiční způsoby řízení a zapojení místního obyvatelstva v rozhodovacím procesu a realizaci projektu
- nové metody vzájemně kombinující využití přirozených lidských a/nebo finančních zdrojů daného území a podporující efektivnější využití stávajícího potenciálu
- kombinace a propojení mezi ekonomickými odvětvími tradičně od sebe oddělenými

6.3 Představení jednotlivých akcí strategie (Fichí)

Fiche č. 1 Podpora rozvoje cestovního ruchu

V rámci této fiche budou podporované aktivity zaměřené na diverzifikaci venkovské ekonomiky rozvojem cestovního ruchu, zejména ve spojení s využitím přírodního a kulturního dědictví oblasti.

Na území místní akční skupiny doposud není plně rozvinuta venkovská turistika a není využit potenciál zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Turistická infrastruktura a propagace v této oblasti neodpovídají standardům v rámci Evropské unie a je nízká úroveň doprovodných služeb (ubytovací, stravovací, informační). Cestovní ruch přitom vykazuje nejdynamičtější růst a poskytuje mnoho pracovních příležitostí i pro nekvalifikované pracovní síly, včetně pracovních míst pro mladé a ženy. Zároveň zvyšuje odbyt místních specialit a řemesel.

Jak se Fiche shoduje s tématem Strategie

Díky aktivitám podporovaným v rámci této fiche vzniknou nová pracovní místa, včetně míst pro ženy a mladé, což rozšíří možnosti vstupu žen a mladých lidí na trh práce. Snížení nezaměstnanosti společně se zvýšením ekonomického růstu povede ke zlepšení kvality života obyvatel místní akční skupiny.

Cíle fiche

- tvorba nových a stabilizace stávajících pracovních míst
- rozšíření možností vstupu žen a mladých lidí na trh práce
- zlepšení ekonomické situace obcí a venkovských podnikatelů
- diverzifikace činnosti obyvatel venkova
- zvýšení návštěvnosti území
- zlepšení informovanosti o turisticky atraktivních místech a možnostech v rámci ubytovacích a doprovodných služeb
- využití informačních a komunikačních technologií v cestovním ruchu
- rozvoj služeb cestovního ruchu a rozšiřování nabídky

Výběrová kritéria

Pořadí	Kritérium	Body		
		Ano	Částečně	Ne
1.	Tvorba nových pracovních míst	10	5	0
2.	Umístění v obci do 2 000 obyvatel	10	5	0
3.	Zlepšení životního prostředí	10	5	0
4.	Originální nebo inovační projekt	10	5	0
5.	Uplatnění rovných příležitostí	10	5	0
6.	Projekt využívá partnerství veřejného a soukromého sektoru	10	5	0
7.	Účast žen v projektu	10	5	0
8.	Projekt předkládá žadatel mladší než 40 let	10	5	0
9.	Projekt využívá přírodního a kulturního dědictví pro cestovní ruch	10	5	0
10.	Projekt rozšiřuje nabídku služeb cestovního ruchu	10	5	0

Oblasti podporované v rámci fiche:

- výstavba, rekonstrukce nebo modernizace a vybavení turistických informačních center malého rozsahu ve venkovských oblastech
- využití informačních a komunikačních technologií pro rezervaci, propagaci, marketing, návrh služeb a rekreačních aktivit
- informační, mapové a propagační materiály s nabídkou místních zajímavostí a volnočasových aktivit v různých oblastech (pěší turistika, cykloturistika, hipoturistika, vodní sporty apod.)
- zpracování marketingových studií, které optimálně zhodnocují potenciál území pro zvýšení image venkovské oblasti na trhu cestovního ruchu
- uvádění na trh služeb cestovního ruchu, vztahujících se k venkovské turistice
- výstavba malokapacitních ubytovacích zařízení, včetně stravování
- výstavba zařízení služeb pěší turistiky, cykloturistiky, vodáctví a lyžování
- budování přírodních koupališť a plováren, odpovídajícího zázemí, hřišť a rekreačních zařízení
- budování a značení pěších tras, místních cyklotras a cyklostezek, odpočinkových míst hipostezek

- nákup a ustájení zvířat využívaných v rámci cestovního ruchu, nákup a výsadba doprovodné zeleně

Přijatelné výdaje

- nová výstavba, stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov, ploch
- nákup strojů, technologie, zařízení, vybavení, počítačů, software
- značení v terénu, marketingové studie, propagační materiály
- nákup služeb
- DPH pro neplátce DPH

Povinné přílohy

1. jeden výtisk projektu. Základní povinná osnova projektu je uvedena v Příloze č. 3 Pravidel LEADER+.
2. výpis z obchodního rejstříku nebo jiné osvědčení právní subjektivity, které je v souladu s definicí příjemce podpory – nesmí být starší 3 měsíců od data předložení žádosti na MAS;
3. základní ekonomické informace požadované pro posouzení finančního zdraví žadatele - vyžaduje se u ziskových projektů, v rámci kterých jsou pořizovány dlouhodobé hmotné a nehmotné investice a které podávají podnikatelské subjekty (kromě nově začínajících podnikatelských subjektů):
 - účetnictví / podvojně účetnictví pro výkazy do 1.1.2004;
 - rozvaha a výkaz zisků a ztrát za poslední tři účetně uzavřené roky k 31.12. (v případě, že žadatel účtuje v jiném účetním období než je kalendářní rok, upraví údaje od 1.1. do 31.12. podle svého účetního období),
 - příloha k účetní závěrce za předchozí tři uzavřené účetní období, včetně zprávy auditora, pokud byly účetní závěrky ověřeny auditorem,
 - daňová přiznání (potvrzená finančním úřadem) za období posledních tří let existence podniku včetně všech dodatků předložených finančnímu úřadu,
 - vyplněný formulář podvojněho účetnictví (dle závazného vzoru – Příloha č. 14) za poslední tři účetně uzavřené roky k 31.12.,
 - daňová evidence pro formuláře za rok 2004 / jednoduché účetnictví pro formuláře do 1.1.2004:
 - vyplněný formulář daňové evidence / jednoduchého účetnictví (dle závazného vzoru – Příloha č. 15) za poslední tři účetně uzavřené roky k 31.12.,
 - daňová přiznání (potvrzená finančním úřadem) za období posledních tří let existence podniku včetně všech dodatků předložených finančnímu úřadu;
4. ukazatel dluhové služby dle závazného vzoru uvedeného v Příloze č. 16 Pravidel LEADER+ – vyžaduje se u projektů, které podávají obce;
5. základní ekonomické informace požadované pro posouzení ekonomické životaschopnosti projektu (Příloha č. 17) – vyžaduje se u projektů, v rámci kterých jsou pořizovány dlouhodobé hmotné a nehmotné investice:

Podnikatelské subjekty a nově začínající podnikatelské subjekty předkládají:

 - Rozvaha s plánem jednotlivých položek na pět let do budoucna
 - Výkaz zisků a ztrát s plánem jednotlivých položek na pět let do budoucna

- Plánovaný cash flow podniku s výhledem na pět let do budoucna
 - Plánovaný cash flow investice s výhledem na pět/deset let do budoucna;
 Ostatní subjekty předkládají:
 - Plánovaný cash flow investice s výhledem na pět/deset let do budoucna;
 Pokyny pro vyplnění formulářů a výpočet ukazatelů jsou k dispozici na příslušné MAS nebo na příslušném RO SZIF;
- 6. doklad o postižení vážnou přírodní katastrofou – příloha je povinná, pokud žadatel pro výpočet finančního zdraví požaduje vypuštění jednoho roku, tj. roku, ve kterém byly ekonomické výsledky negativně ovlivněny přírodní katastrofou;
- 7. čestné prohlášení dle závazného vzoru uvedeného v Příloze č. 8 Pravidel LEADER+;
- 8. doklad o vedení (popř. zřízení) běžného účtu ve vlastnictví žadatele, na který bude žadateli poskytnuta finanční pomoc z Operačního programu Zemědělství - běžná kopie; originál nebo úředně ověřená kopie tohoto dokladu bude předkládána při podpisu Podmínek;
- 9. doklad o vlastnictví pozemků či nemovitostí (tj. výpis z katastru nemovitostí), kterých se projekt týká podle katastrálního úřadu ne starší 3 měsíců od data předložení žádosti na MAS; v případě realizace projektu v pronajatém objektu/pozemku ještě nájemní smlouvu na dobu nejméně pět let od ukončení realizace projektu (smlouva na dobu neurčitou není akceptována). Nevyžaduje se u projektů, na které se nevztahuje lhůta vázanosti na účel.;
- 10. písemný souhlas spoluvlastníků nemovitostí či pozemků vztahujících se k realizaci projektu ne starší 3 měsíců od data předložení žádosti na MAS (nevyžaduje se v případě realizace projektu v pronajatém objektu/pozemku, tj. byla předložena nájemní smlouva a u projektů, na které se nevztahuje lhůta vázanosti na účel);
- 11. pravomocné a platné stavební povolení nebo ohlášení stavby, nebo čestné prohlášení žadatele, že na daný projekt není dle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, třeba stavební povolení ani ohlášení stavby;
- 12. doklady o vlivu realizace projektu na životní prostředí: dle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je požadován u všech tzv. tvrdých (investičních) projektů (např. stavby). U rekonstrukcí stávajících staveb není tento doklad nutný, u rekonstrukcí charakteru údržbářských prací (tj. rekonstrukcí nedojde k významné změně využití stavby) za podmínky, že rekonstruovaný objekt není evidován jako lokalita soustavy Natura 2000 (typický výskyt netopýrů v půdních prostorách) a při rekonstrukci nemůže dojít k významnému ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000 (např. dopravou materiálu atd.) - běžná kopie.

V případě pravomocného a platného stavebního povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu, není tento doklad třeba.

Jinak žadatel doloží:

- vyjádření příslušného orgánu, tj. Ministerstva životního prostředí, odboru posuzování vlivů a na životní prostředí a IPPC, že projekt není nutné posuzovat dle zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, nebo
- závěr zjišťovacího řízení dle § zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vydaným příslušným orgánem EIA (KÚ nebo MŽP), nebo
- souhlasné stanovisko při posouzení vlivů na životní prostředí dle § 10 zákona souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (KÚ nebo MŽP)

Doklad k vlivu na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb. je nutné předkládat ve všech případech, kdy je požadován doklad k vlivu na lokality Natura 2000.

Doklad k vlivu na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb. není vyžadován u tzv. měkkých projektů, např. školení, vzdělávání, propagační činnost, kulturní akce, sportovní akce (pokud se nejedná o „terénní“ akce ve volné krajině), nákup strojů a zařízení (pokud se nejedná o nákup stroje, kterým bude významně změněna technologie či kapacita stávajícího provozu).

13. smlouva o vytvoření svazku obcí včetně stanov a dokladu o registraci (pokud je žadatelem/ příjemcem podpory svazek obcí);
14. kladné vyjádření příslušného orgánu památkové péče k projektům (u obnovy památek nebo stavební činnosti v památkové rezervaci nebo zóně);
15. doklady o vlivu realizace projektu na soustavu Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, jsou požadovány u všech tzv. tvrdých (investičních) projektů (např. stavby). U rekonstrukcí stávajících staveb charakteru údržbářských prací (tj. rekonstrukcí nedojde k významné změně využití stavby) není tento doklad nutný, pokud rekonstruovaný objekt není evidován jako lokalita soustavy Natura 2000 (ochrana netopýrů v půdních prostorách) a při rekonstrukci nemůže dojít k významnému ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000 (např. dopravou materiálu atd.) - běžná kopie.

Doklad o vyloučení významného vlivu realizace projektu na lokality Natury 2000 podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění není vyžadován u tzv. měkkých projektů, např. školení, vzdělávání, propagační činnost, kulturní akce, sportovní akce (pokud se nejedná o „terénní“ akce ve volné krajině), nákup strojů a zařízení (pokud se nejedná o nákup stroje, kterým bude významně změněna technologie či kapacita stávajícího provozu).

Žadatel doloží jeden z následujících dokumentů:

- stanovisko orgánu ochrany přírody (KÚ, správy CHKO, správy NP, újezdni úřady vojenských újezdů), že je u projektu významný vliv na lokality Natury 2000 vyloučen dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
- závěr zjišťovacího řízení, že projekt nevyžaduje další posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb a zákona č. 100/2001 Sb., vydaný příslušným orgánem EIA (KÚ nebo MŽP)
- souhlasné stanovisko EIA dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. a zákona č. 100/2001 Sb.

Stanovisko se vydává na základě předložené dokumentace, z tohoto důvodu se doporučuje, aby žadatelé předkládali dostatečně podrobnou dokumentaci jako podklad pro vydání stanoviska. Příloha je povinná, pokud to vyplývá z příslušných právních předpisů.

16. čestné prohlášení, že nemovitost nebyla v posledních 10 letech předmětem státní podpory nebo podpory Společenství – příloha je povinná, pokud žadatel uplatňuje přijatelný výdaj „nákup nemovitosti“;
17. v případě nákupu pozemku znalecký posudek, kterým je pozemek oceněn, ne starší 6-ti měsíců od data předložení žádosti na MAS ;
18. v případě nákupu nemovitosti znalecký posudek, kterým je nemovitost oceněna, ne starší 6-ti měsíců od data předložení žádosti na MAS;
19. pověření zmocněného zástupce – předkládá-li žádost o finanční pomoc pověřená osoba;
20. seznam příloh s uvedením počtu stran jednotlivých příloh.

Kdo bude předkladatelem projektu (resp. konečným příjemcem podpory) v rámci Fiche

Konečným příjemcem pomoci v rámci této fiche je fyzická nebo právnická osoba, obec, svazek obcí, podnikatelský subjekt, nestátní nezisková organizace a další právnické subjekty, které

nejsou uvedeny v Pravidlech LEADER +, Část A, bod 2 c), za podmínky, že působí v území, pro které je Strategie připravena.

Budete v rámci Fiche dávat přednost ziskovým nebo neziskovým projektům atd.

V rámci fiche bude kladen důraz na to, aby projekty byly z dlouhodobého hlediska udržitelné jak po stránce institucionální, tak po stránce finanční. To předpokládá, že budou přijímány projekty, které sice nebudou vytvářet čistý zisk, ale které budou generovat takové příjmy, které zajistí jejich udržitelnost. Zvláště důležité to bude u projektů, kde vznikne nové pracovní místo.

Současně však lze předpokládat, že budou předloženy podnikatelské projekty, jejichž předmětem bude poskytování takových služeb, které ponesou svým poskytovatelům čistý zisk.

Fiche č. 2 – Rozvoj venkovského podnikání a tradičních řemesel

Fiche je zaměřena na podporu zakládání nových a rozvoje existujících podniků, včetně nových živností v oblasti výroby, zpracování a služeb bez omezení sektorů, zejména v oblasti řemesel, služeb pro hospodářství a obyvatelstvo. Struktura hospodářských činností není na venkově dostatečně rozmanitá. Příjmy venkovského obyvatelstva jsou nízké. Na většině území ubývá stálého obyvatelstva a mladí z venkova odcházejí. S tím souvisí nízká daňová výtěžnost území i slabá kupní síla místního obyvatelstva. Je potřeba hledat alternativní pracovní příležitosti a alternativní zdroje příjmů k posílení stability venkova zakládáním a rozvojem nezemědělských podniků. Sociální struktura a sociální kapitál venkova současně se strukturou zástavby vesnic vytváří přitom významný potenciál pro diverzifikaci činností (volné pracovní síly, nevyužité budovy).

Jak se Fiche shoduje s tématem Strategie

Rozvoj podnikání je jedním z nejdůležitějších faktorů pro zkvalitnění života obyvatel na venkově. Zvýšení podnikatelské aktivity povede k ekonomickému růstu a k tvorbě nových pracovních míst. Díky ekonomickému růstu a snížení nezaměstnanosti dojde ke zlepšení životních podmínek místních obyvatel.

Cíle fiche

- diverzifikace ekonomické základny venkovských oblastí
- zvýšení ekonomické stability a růstu venkovských regionů
- tvorba nových pracovních míst
- snazší vstup žen a mladých lidí na trh práce
- snížení nezaměstnanosti na venkově

Výběrová kritéria

pořadí	Kritérium	Body		
		Ano	Částečně	Ne
1.	Tvorba nových pracovních míst	10	5	0
2.	Umístění v obci do 2 000 obyvatel	10	5	0
3.	Zlepšení životního prostředí	10	5	0
4.	Originální nebo inovační projekt	10	5	0
5.	Uplatnění rovných příležitostí	10	5	0
6.	Projekt využívá partnerství veřejného a soukromého sektoru	10	5	0
7.	Účast žen v projektu	10	5	0
8.	Projekt předkládá žadatel mladší než 40 let	10	5	0
9.	Projekt využívá a obnovuje existující budovu	10	5	0
10.	Projekt spadá do oblasti řemesel	10	5	0

Oblasti podporované v rámci fiche

- zahájení a rozvoj činností v oblasti výroby, zpracování, služeb
- inovace výroby a výrobků, služeb
- využití obnovitelných zdrojů paliv a energie
- pořízení a vybavení provozoven, dílen
- rekonstrukce existujících nevyužitých budov
- marketing a propagace výrobků

Přijatelné výdaje

- nová výstavba, stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov, ploch
- nákup strojů, technologie, zařízení, vybavení, počítačů, software, rostlin
- marketing
- nákup služeb
- DPH pro neplátce DPH

Povinné přílohy

Povinné přílohy budou totožné jako u fiche č. 1. To znamená, že pro tuto fichi platí seznam povinných příloh č. 1 – 20.

Kdo bude předkladatelem projektu (resp. konečným příjemcem podpory) v rámci Fiche

Konečným příjemcem pomoci v rámci této fiche je fyzická nebo právnická osoba, obec, svazek obcí, podnikatelský subjekt, nestátní nezisková organizace a další právnické subjekty, které nejsou uvedeny v Pravidlech LEADER +, Část A, bod 2 c), za podmínky, že působí v území, pro které je Strategie připravena.

Budete v rámci Fiche dávat přednost ziskovým nebo neziskovým projektům atd.

Přednost v rámci fiche bude dáвана takovým projektům, které prokáží, že svojí dlouhodobou udržitelnost. Současně však lze předpokládat, že budou předloženy podnikatelské projekty, které ponесou svým poskytovatelům čistý zisk.

Fiche č. 3 – Zkvalitnění života na venkově

Projekty v rámci fiche mají zajistit zvýšení kvality života obyvatelstva venkova prostřednictvím zlepšení místního občanského vybavení a služeb. Na kvalitu života na venkově má nezanedbatelný vliv také celková obnova a rozvoj vesnic. Obnova a rozvoj vesnic závisí na vědomí sounáležitosti místních obyvatel s místním prostředím. Proto je potřeba podporovat aktivity místních společenských, kulturních, zájmových a sportovních spolků, které přispívají k zachování tradic a upevňují lokální identitu a mezilidské vztahy. V rámci fiche budou podporovány také projekty zaměřené na činnosti týkající se zlepšení kvality života zvýšením povědomí o přírodních a kulturních hodnotách prostředí a jejich rehabilitací.

Jak se fiche shoduje s tématem strategie

Projekty podporované v rámci fiche budou přispívat ke zkvalitnění podmínek pro život na venkově a to jak rozvojem a obnovou vesnic tak i ochranou a rozvojem kulturního a přírodního dědictví, což je zcela v souladu s tématem strategie.

Cíle fiche

- zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, zvýšení atraktivity zejména pro mladé rodiny
- vytváření podmínek pro tvorbu nových pracovních míst
- tvorba nových a stabilizace stávajících pracovních míst
- snazší vstup žen a mladých lidí na trh práce
- rozšíření nabídky služeb a tím vytváření pracovních míst
- zlepšení občanského vybavení obcí za účelem zvýšení kvality a atraktivity života na venkově pro obyvatele a podnikatelské subjekty
- obnova a využití stávajících budov
- rozšiřování využití internetu
- zvýšení atraktivity prostředí vesnic pro bydlení, podnikání a rekreaci
- vytváření předpokladů pro rekonstrukce stávajících budov, výstavbu nových hospodářských i obytných objektů, zvýšení úrovně bydlení
- posílení místní samosprávy a administrativy, zlepšení místního řízení, inovace
- spolupráce mezi obcemi a územími
- oživení společenských, spolkových, sportovních, kulturních a církevních tradic a aktivit
- zvýšení atraktivity a zajímavosti prostředí a posílení sounáležitosti obyvatel s jejich prostředím
- ochrana a péče o lokality NATURA 2000 a další místa s vysokou přírodní hodnotou

- širší společenské uplatnění lokalit NATURA 2000 a dalších míst s vysokou přírodní hodnotou
- zachování a obnova hmotných i nehmotných kulturních hodnot venkova

Výběrová kritéria

Pořadí	Kritérium	Body		
		Ano	Částečně	Ne
1.	Tvorba nových pracovních míst	10	5	0
2.	Umístění v obci do 2 000 obyvatel	10	5	0
3.	Zlepšení životního prostředí	10	5	0
4.	Originální nebo inovační projekt	10	5	0
5.	Uplatnění rovných příležitostí	10	5	0
6.	Projekt využívá partnerství veřejného a soukromého sektoru	10	5	0
7.	Účast žen v projektu	10	5	0
8.	Projekt předkládá žadatel mladší než 40 let	10	5	0
9.	Projekt rozšiřuje využití internetu	10	5	0
10.	Projekt oživuje místní kulturní tradice	10	5	0

Oblasti podporované v rámci fiche

- příprava výstavby, výstavba, rekonstrukce a modernizace a vybavení objektů pro chybějící občanské vybavení a služby
- obnova tradiční vesnické zástavby a zlepšení vzhledu vesnic, revitalizaci návsi a ulic
- chodníky, zastávky, osvětlení, oplocení, výstavbu dětských hřišť a sportovišť, lavičky, mobiliář
- nákup a výsadba zeleně, parkové úpravy v obci a okolí, nákup nezbytné techniky pro údržbu zeleně
- revitalizace drobných vodních toků a ploch v obci a okolí
- společenské, spolkové (hasiči, rybáři, zahrádkáři, myslivci apod.), sportovní, environmentální, kulturní a církevní aktivity (např. propagace činnosti, vydávání publikací, pořádání soutěží, výstav apod.)
- zpracování územně plánovací dokumentace obce (územní plán, regulační plán)
- realizace plánů péče a zvýšení společenského uplatnění lokalit Natura 2000 a dalších míst s vysokou přírodní hodnotou, pro ochranu chráněných druhů živočichů, doplnění zeleně pro zlepšení stability i vzhledu prostředí, označování chráněných území, přístupových cest, pozorovatelů
- zpracování studií obnovy a využití památek, programů regenerace památkově významných území a soupisů památek na venkově
- kulturně společenské aktivity s vazbou na místní venkovské památky a tradice, folklór a národopis
- realizace výstavních expozic s nabídkou místních kulturních a historických zajímavostí

Přijatelné výdaje

- nová výstavba, stavební obnova (rekonstrukce, modernizace, statické zabezpečení) budov, ploch
- nákup strojů, technologie, zařízení, vybavení, počítačů, software, rostlin
- nákup služeb
- terénní úpravy, územní plány obce, regulační plány
- plány péče, geodetické práce, programy regenerace
- výstavní expozice, společenské akce
- DPH pro neplátce DPH

Povinné přílohy

Povinné přílohy budou totožné jako u fiche č. 1. To znamená, že pro tuto fichi platí seznam povinných příloh č. 1 – 20.

Kdo bude předkladatelem projektu (resp. konečným příjemcem podpory) v rámci Fiche

Konečným příjemcem pomoci v rámci této fiche je fyzická nebo právnická osoba, obec, svazek obcí, podnikatelský subjekt, nestátní nezisková organizace a další právnické subjekty, které nejsou uvedeny v Pravidlech LEADER +, Část A, bod 2 c), za podmínky, že působí v území, pro které je Strategie připravena.

Budete v rámci Fiche dávat přednost ziskovým nebo neziskovým projektům atd.

Přednost v rámci fiche bude dávana takovým projektům, které prokáží svojí udržitelnost po dobu realizace projektu. Dá se předpokládat, že většina projektů podpořená v rámci této fiche nebude vytvářet čistý zisk, nějaké projekty nebudou možná vytvářet ani takové příjmy, které postačí na pokrytí všech nákladů spojených s realizací projektu.

7. Popis realizace partnerství

Úloha a odpovědnost jednotlivých subjektů při zpracování a realizaci strategie

Zpracovatelem strategie MAS Český les je firma AgAkcent, s. r. o., působící jako sekretariát MASu a jako poradenské centrum pro řadu obcí a sdružení na jeho území. Při zpracování strategie úzce spolupracovala především s programovým výborem, ale i s ostatními členy MAS. Strategie vznikla vůlí členů MAS získat podporu na projekty v oblasti rozvoje venkova. Strategie byla rozeslána všem členům Místní akční skupiny k připomínkování a byla veřejně projednávána jak na seminářích, které MAS zorganizovala, tak i na valné hromadě místní akční skupiny.

V případě přiznání podpory MAS Český les bude stabilizována úloha tohoto sdružení v rozvoji zájmového území, upevní se důvěra spolupracujících subjektů a budou vytvořeny podmínky pro účinnou propagaci sdružení, která je závislá na úspěších v rozvoji venkova a získávání dotací pro tento rozvoj.

Kdo se bude podílet na rozhodování

Místní akční skupina si na svém ustavujícím zasedání zvolila orgány, které jsou pro její činnost nezbytné. Těmito orgány jsou programový výbor, který má pět členů, výkonná rada a výběrová komise - tyto dva orgány pracují ve stejném složení mají sedm členů a dozorčí rada, která je tříčlenná. Výkonná rada zvolila na své první schůzi statutární zástupce MAS Český les, předsedu a dva místopředsedy. Místní akční skupina kromě těchto orgánů vybrala i managera MAS, společnost AgAkcent, s. r. o., která zároveň působí jako sekretariát MAS Český les.

Výkonná rada a výběrová komise:

František Čurka – předseda MAS Český les, fyzická osoba, starosta obce Halže
Ing. Václav Vracovský, CSc. – místopředseda MAS Český les, jednatel BK II, s. r. o.
Ing. Libor Picka – místopředseda MAS Český les, starosta obce Bělá nad Radbuzou
Karel Smutný – předseda mikroregionu Chodská liga, starosta obce Klenčí pod Čerchovem
Mgr. Božena Podlipská – fyzická osoba
Ing. Miroslav Bečvář – jednatel Agročas, spol. s r. o.
Jana Bělohávková – SKI klub Zlatý potok

Dozorčí rada:

Marta Vojtíková – fyzická osoba
Mgr. Hynek Říha – starosta města Poběžovice
Jaroslav Pecher – společník firmy NOBOS Bor, s. r. o.

Programový výbor:

Ing. Miroslav Rauch – předseda programového výboru, starosta obce Hostouň
JUDr. František Podlipský - předseda Dobrovolného svazku obcí Borsko, starosta města Bor
Vladimír Marosz – předseda mikroregionu Lučina, starosta obce Chodský Újezd
P. Vladimír Born - Římskokatolická farnost Bor
Jindřich Horáček – fyzická osoba, ředitel Správy CHKO Český les

Jaká byla míra aktivního zapojení a podněty jednotlivých partnerů při sdružování MAS a zpracování strategie

MAS Český les vznikla aktivní účastí všech zakládajících členů místní akční skupiny včetně jednotlivých členských obcí zájmových mikroregionů Chodská liga, Český les, Sedmihoří, Borsko a Lučina. Zapojení těchto mikroregionů je deklarováno prostřednictvím souhlasu se vstupem do MAS Český les. Právě na základní úrovni mikroregionů byl v uplynulých letech položen základ pro vytváření místních partnerských "podskupin", což ve svém důsledku umožnilo vznik MAS Český les na poměrně velkém území. Na základě kontaktů s podnikatelskými subjekty v jednotlivých mikroregionech se do tvorby záměru a strategie zapojili i místní podnikatelé. Propojení na neziskový sektor v regionu je zajištěno zejména prostřednictvím kontaktů jednotlivých obecních a městských úřadů členských obcí MAS Český les. Spolupráci v oblasti veřejné sféry dokumentuje řada projektů přesahujících jak hranice

jednotlivých obcí tak i celých mikroregionů. Zájmové území je například protkáno sítí značených cyklotras a cyklostezek, které vznikly na základě vzájemných dohod a finanční spoluúčasti jednotlivých obcí. Velké množství společných projektů najdeme i v oblasti prezentace a propagace území.

Na ustavujícím zasedání Místní akční skupiny Český les konaném 18. 11. 2004 v Bělé nad Radbuzou předseda František Čurka seznámil přítomné s hlavními úkoly nově vzniklé MAS, kterým jsou vytvořit program, který by byl návodem pro perspektivní rozvoj daného území, propojit a doplnit jednotlivé strategie členských mikroregionů Lučina, Borsko, Chodská liga, Český les, Sedmihoří, vytvořit podmínky, aby se o záměrech a plánech dozvěděli potencionální žadatelé o finanční prostředky a podpory z programů Evropské unie, aby znali pravidla uplatňování žádostí. Dalším úkolem bude péče o jejich evidenci, soustředění a řízení projektů a v neposlední řadě také jejich zúřadování. Rozhodovat o výběru projektů, jejich vyhodnocení jak po finanční, tak i věcné stránce. V podstatě jde o připravení možností pro udržitelný rozvoj ve vymezeném území Českého lesa pro všechny, kteří v něm žijí. Jednotliví členové se postupně představili a vyjádřili svůj souhlas se vstupem do MAS Český les. Je těžké dnes rozlišovat kdo byl více či méně aktivní při zakládání místní akční skupiny.

Jaká je historie vzájemné spolupráce, resp. jak vznikalo partnerství mezi subjekty, na základě jakých kritérií docházelo k volbě partnerů

MAS Český les byla založena dne 14. 9. 2004 v Boru a dne 21.10. 2004 byla registrována Ministerstvem vnitra jako občanské sdružení. Chod sdružení je vázán jeho stanovami. Na ustavující schůzi dne 18. 11. 2004 v Bělé nad Radbuzou byli zvoleni členové jednotlivých organizačních složek.

MAS Český les vznikla aktivní účastí všech zakládajících členů včetně jednotlivých členských obcí zájmových mikroregionů Chodská liga, Lučina, Sedmihoří, Český les a Borsko. Právě na základní úrovni mikroregionů byl v uplynulých několika letech položen základ pro vytváření místních partnerských "podskupin", což ve svém důsledku umožnilo vznik MAS Český les na poměrně velkém území. Na základě kontaktů s podnikatelskými subjekty v jednotlivých mikroregionech se zapojili prostřednictvím dílčích partnerství i místní podnikatelé. Propojení na neziskový sektor v regionu je zajištěno zejména kontakty jednotlivých obecních a městských úřadů členských obcí MAS. Spolupráci v oblasti veřejné sféry dokumentují projekty přesahující jak hranice jednotlivých obcí tak i celých mikroregionů. Zájmové území je propojeno dálkovou cyklotrasou č. 36, která prochází příhraniční oblastí Českého lesa. Cyklotrasy vznikly na základě vzájemných dohod a finanční spoluúčasti jednotlivých obcí. Vyznačenou síť cyklotras má mikroregion Lučina, mikroregiony Borsko a Sedmihoří připravují projekt značení pro rok 2005. Velké množství společných projektů najdeme i v oblasti prezentace a propagace území. Především těmito projekty se upevňovalo partnerství mezi jednotlivými členy.

K volbě partnerů a budoucích členů MAS nedocházelo za žádných předem stanovených kritérií, ale spontánně na základě ochoty zapojit se do práce MAS a převzít díl odpovědnosti za rozhodování v rámci některé z komisí či výboru. Místní akční skupina se vytvořila přirozeným procesem, který byl omezen pouze pravidlem 50%:50%. Po vzniku místní akční skupiny se vytvořila kritéria pro členství, zakotvená ve Stanovách MAS.

Jak předpokládáte, že se bude vyvíjet spolupráce v budoucím období

V rámci současných členů MAS předpokládáme, že bude získávat na kvalitě a že se vztahy mezi členy budou díky spolupráci nadále prohlubovat.

Z pohledu vztahu MAS a veřejnosti lze očekávat zájem o členství v MAS. Tento zájem se již projevuje a v současné chvíli projevily nové subjekty zájem o členství v MAS. Veřejnost je nyní seznámena s existencí místní akční skupiny a měla by znát důvody jejího vzniku i to co dělá.

Jaké byly vyvinuty snahy o sdružování a informování ve vztahu k obyvatelstvu

Prvotní informace k obyvatelstvu se dostávaly již od počátku, a to prostřednictvím vytváření partnerství na úrovni mikroregionů., kdy jednotliví starostové deklarovali zapojení svých obcí do připravované místní akční skupiny.

Zatím je informační činnost MAS vůči svým členům prováděna tak, že jednotliví členové sdružení jsou sekretariátem MASu průběžně informováni o činnosti organizace prostřednictvím emailu. Pravidelně je svolávána valná hromada.

Místní akční skupina velmi dobře chápe, že jedním ze stěžejních předpokladů úspěšné činnosti je komunikace s veřejností. Vhodnými mediálními prostředky jsou pro tento účel především místní zpravodaje. Dalším významným informačním a propagačním prostředkem jsou internetové stránky jednotlivých členů MAS a vlastní stránky MAS (www.masceskyles.jz.cz) a obecní úřední desky v malých obcích mikroregionu. Dalším způsobem propagace, se kterým se do budoucna počítá je společný časopis MAS a CHKO Český les.

8. Organizace MAS

8.1 Popis struktury MAS a rozdělení odpovědnosti

Místní akční skupina má statut občanského sdružení, které má v současné době 26 členů (5 mikroregionů, 4 samostatné obce, 2 soukromí zemědělci, 4 fyzické osoby, 7 ekonomických subjektů a 4 nestátní neziskové organizace). MAS Český les sdružuje 50 obcí (Bělá nad Radbuzou, Bor, Brod n.Tichou, Broumov, Ctiboř, Částkov, Česká Kubice, Díly, Dlouhý Újezd, Halže, Hora sv.Václava, Hostouň, Hošťka, Chodov, Chodová Planá, Chodský Újezd, Klenčí pod Čerchovem, Kočov, Lesná, Lom, Luženičky, Mezholezy, Milíře, Mířkov, Mnichov, Mutěnin, Nemanice, Nový Kramolín, Obec Pec pod Čerchovem, Obora, Otov, Pařezov, Poběžovice, Prostiboř, Přimda, Rozvadov, Rybník, Staré Sedliště, Staré Sedlo, Stráž, Studánka, Tachov, Tisová, Trhanov, Třemešné, Újezd, Vidice, Vlkanov, Zadní Chodov, Ždánov). Obce jsou v MAS zastupovány prostřednictvím 5 mikroregionů Chodská liga, Český les, Sedmihoří, Borsko, Lučina) a 4 obce jsou členy jako samostatné obce (Hostouň, Mutěnin, Chodová Planá, Bělá nad Radbuzou).

Dalšími členy MAS Český les jsou tři zakládající fyzické osobnosti František Čurka, Marta Vojtková a Mgr. Božena Podlipská, další fyzickou osobou, která vstoupila do místní akční skupiny je Ing. Jindřich Horáček, Ph.D (vedoucí Správy CHKO Český les).

Dalšími partnery v MAS Český les jsou následující subjekty:

- Agročas spol. s r. o.
- IČ: 45350531, zastoupená Ing. Miroslavem Bečvářem
- Ekočas spol. s r. o.
- IČ: 25249738, zastoupená Petrem Duboreckým
- BK II, s. r. o.
- IČ: 48360633, zastoupená Ing. Václavem Vracovským, CSc.
- EKOS III, s. r. o.
- IČ: 26352788, zastoupená Jaroslavem Kadaněm
- NOBOS Bor, s. r. o.
- IČ: 47719176, zastoupená Jaroslavem Pecherem
- Druhá Poběžovická, a.s.
- IČ: 25227131, zastoupená Ing. Josefem Halavičem
- Terra Tachovia
- IČ: 26655217, zastoupená Ing. Martinem Turnerem
- Jan Zatloukal
- IČ: 45405638, soukromě hospodařící rolník
- Ctirad Hirš
- IČ: 18251552, soukromě hospodařící rolník
- Římsko – katolická farnost Bor u Tachova
- IČ: 18253873, zastoupená Vladimírem Bornem
- Centrum pro zdravotně postižené v Tachově
- IČ: 26594382, zastoupené Blankou Dobrotovou
- Ski Klub Zlatý potok, Tachov
- IČ: 48326771, zastoupený Janou Bělohlávkovou
- SOU zemědělské Bor
- IČ: 0077879, zastoupené Mgr. Zdeňkou Valečkovou

Podmínky členství ve sdružení stanoví, že členem MAS Český les mohou být fyzické a právnické osoby s trvalým pobytem či sídlem v regionu MAS Český les, které se chtějí nově podílet na práci naplňující cíle sdružení. O přijetí rozhoduje valná hromada sdružení. K tomu aby byl nový účastník přijat je třeba souhlasu nadpoloviční většiny účastníků valné hromady sdružení. Valná hromada dbá, aby složení respektovalo kritérium, že zástupci obcí nebudou tvořit více než 50 % členstva. Členství vzniká zapsáním do seznamu členů MAS Český les.

Členství zaniká:

- Ukončením ze strany člena
- Členství účastníka ve sdružení může být zrušeno v případech, kdy člen vážným způsobem naruší zájmy MAS Český les

Práva členů místní akční skupiny jsou především tyto:

- hlasovat na jednání Valné hromady účastníků a být volen do orgánů sdružení;
- spolurozhodovat o obstarávání společných věcí sdružení;

- požadovat informace o plnění úkolů vyplývajících z činnosti sdružení;
- požadovat kontrolovat činnost sdružení a požadovat informace o hospodaření a správě majetku sdružení;
- předkládat návrhy a podněty k činnosti sdružení a jejích orgánů;
- právo hodnotit práci orgánů sdružení a jejich členů, případně vyžadovat vysvětlení a požadovat nápravu;
- podílet se na akcích pořádaných sdružením a plně využívat informací, se kterými sdružení disponuje.

Na druhé straně členové místní akční skupiny jsou povinni :

- vyvíjet činnost směřující k dosažení sjednaného účelu sdružení a zdržet se jakékoli činnosti, jež by mohla znemožnit nebo ztížit dosažení tohoto účelu.
- dodržovat stanovy sdružení a rozhodnutí Valné hromady sdružení.
- chránit majetek sdružení, přispívat k jeho účelnému využívání.
- aktivně se zúčastňovat na přípravě a realizaci projektů a aktivit sdružení
- prostřednictvím svých zástupců vykonávat svěřené funkce v orgánech sdružení
- poskytnout v rámci plnění účelu sdružení peněžní prostředky v předem dohodnutém poměru.

Místní akční skupina vykonává a bude vykonávat především tyto činnosti:

- Vytvoření strategie MAS a zapracování případných korekcí
- Příprava a vyhlášení výzvy k předkládání projektů
- Příjem a výběr projektů
- Kontrola realizace podpořených projektů
- Monitoring a hodnocení výsledků programu včetně sestavení výročních zpráv
- Management a koordinace výše uvedených činností
- Publicita realizace programu, školicí a poradenské aktivity

Místní akční skupina si na svém ustavujícím zasedání zvolila orgány, které jsou pro její činnost nezbytné. Těmito orgány jsou programový výbor, který má pět členů, výkonná rada a výběrová komise - tyto dva orgány pracují ve stejném složení mají sedm členů a dozorcí rada, která je tříčlenná. Výkonná rada zvolila na své první schůzi statutární zástupce MAS Český les, předsedu a dva místopředsedy.

Statutární zástupci:

Předseda:	František Čurka
Místopředseda:	Ing. Libor Picka
	Ing. Václav Vracovský

Výkonná rada a výběrová komise:

František Čurka – předseda MAS Český les, fyzická osoba
 Karel Smutný – předseda mikroregionu Chodská liga, starosta obce Klenčí pod Čerchovem
 Ing. Václav Vracovský, CSc. – jednatel BK II, s. r. o.
 Ing. Libor Picka – starosta obce Bělá nad Radbuzou

Mgr. Božena Podlipská – fyzická osoba
Ing. Miroslav Bečvář – jednatel Agročas, spol. s r. o.
Jana Bělohávková - SKI Klub Zlatý potok

Dozorčí rada:

Marta Vojtíková – fyzická osoba
Mgr. Hynek Říha – starosta města Poběžovice
Jaroslav Pecher – společník firmy NOBOS Bor, s. r. o.

Programový výbor:

Ing. Miroslav Rauch – starosta obce Hostouň
JUDr. František Podlipský - předseda Dobrovolný svazek obcí Borsko, starosta Boru
Vladimír Marosz – předseda mikroregionu Lučina, starosta obce Chodský Újezd
P. Vladimír Born - Římskokatolická farnost Bor
Jindřich Horáček – fyzická osoba, ředitel Správy CHKO Český les

Rozdělení odpovědností

Valná hromada:

Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti a tvoří ji všichni členové sdružení. Řádná valná hromada se koná 1x ročně.

Statutární zástupci:

Předseda řídí práci výkonné rady a svolává její jednání. Za svou činnost je předseda odpovědný výkonné radě. Předseda je zastupován místopředsedou. Sdružení zastupuje vůči třetím osobám samostatně předseda nebo místopředseda. Předseda může delegovat pravomoc ke konkrétním jednáním na kteréhokoli člena výkonné rady sdružení. Za sdružení podepisuje předseda nebo místopředseda, a to tak, že k napsanému nebo otištěnému jménu sdružení a uvedení jména, příjmení a funkce, připojí své podpisy.

Výkonná rada a výběrová komise:

Výkonná rada ze svého středu volí a odvolává statutární zástupce společnosti a dále jmenuje a odvolává účetní sdružení, programový výbor, výběrovou komisi a sekretariát společnosti. Výkonná rada svolává řádnou valnou hromadu sdružení. Rozhoduje o manažerech projektů a poradcích (facilitátorech).

Výběrová komise provádí výběr projektů podle výběrových kritérií. Sestavuje seznam projektů v pořadí podle bodové hodnoty. Vyznačuje projekty navržené ke schválení v rámci limitu a projekty náhradní.

Dozorčí rada:

Dozorčí rada je kontrolním orgánem sdružení. Výkon funkce člena dozorčí rady je neslučitelný s dalšími funkcemi ve sdružení. Členové dozorčí rady mají právo účasti na jednání výkonné rady. Dozorčí rada má právo přezkoumávat všechny rozhodnutí výkonné rady.

Programový výbor:

Programový výbor zpracovává záměr místní akční skupiny a strategii rozvoje příslušného venkovského mikroregionu. Schvaluje žádosti, výběrová kritéria a výběr projektů provedený výběrovou komisí.

Účetní: Hana Švihlová

Účetní vede evidenci projektů a jejich realizace, záznamy o kontrolách a evidenci čerpání dotace a financování z vlastních zdrojů. Vypracovává čtvrtletní hlášení o průběhu realizace a monitorovací tabulky. Dále vede účetnictví sdružení a další evidence na základě rozhodnutí valné hromady, popř. výkonné rady.

Sekretariát: AgAkcent, s. r. o.

Sekretariát přijímá a registruje žádosti. Provádí evidenci ostatních delegovaných činností. Přípravuje podklady pro programový výbor a výběrovou komisi a vyřizuje korespondenci.

Role manažera nebo osoby, která bude řídit realizaci Strategie – identifikační údaje o managerovi a popis jeho role v MAS

Výkonná rada vybrala a odsouhlasila za manažera MAS Český les společnost AgAkcent, s. r. o. působící od roku 1998 v oblasti poradenství a dotační politiky. V rámci POV spolupracuje od roku 1998 s mikroregiony v okrese Tachov, Domažlice, Klatovy a Plzeň-jih. Působila v rámci dotačního titulu 6 - Poradenství (Programu obnovy venkova). Zpracovala řadu projektů do programů PHARE a SAPARD. Pracuje i v oblasti programů SROP a INTERREG. AgAkcent, s. r. o., působí zároveň jako sekretariát MASu od května roku 2004. Firma AgAkcent, s. r. o. také zpracoval integrovanou územní strategii rozvoje venkova MAS Český les.

Disponuje několika vybavenými kanceláři, je připojena na internet. Zaměstnanci pracující dlouhodobě v projektové činnosti v oblasti získávání dotací mají dostatečné znalosti pro vypracování potřebných dokumentů.

V okamžiku kdy bude strategie MAS schválena a žádost vybrána k podpoře bude činnost manažera spočívat v těchto činnostech:

- Spolupráce se SZIF a MZE ČR
- Příjem projektů, jejich administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti
- Vypracování zprávy o provedených kontrolách
- Organizace zasedání výběrové komise a příprava podkladů pro její zasedání

- Příprava podkladů a organizace zasedání programového výboru
- Sestavení plánu kontrol ex-ante
- Pravidelné informování programového výboru o čerpání prostředků na administraci místní akční skupiny

8.2 Popis postupu při realizaci Strategie

8.2.1 Propagace strategie

V zásadě je možné propagační aktivity rozdělit do dvou období.

První období souvisí s vlastní přípravou rozvojové strategie. V tomto období potřebovala místní akční skupina získat co nejvíce podnětů od cílových skupin, tak aby tyto podněty mohly být zapracovány do strategie a aby se tím v co největší míře eliminovalo nebezpečí, že nebude dostatek vhodných projektů a žadatelů. V rámci tohoto období jsme používali tyto prostředky:

- setkání se zástupci cílových skupin, na kterých docházelo k vysvětlení principů metody LEADER a představení záměrů. Tato setkání byla organizována buď jednotlivě s konkrétními zástupci cílových skupin nebo hromadně jako setkání s veřejností
- publikování článků do místních zpravodajů, které měly osvětlit vznik MAS, její úlohu a význam strategie.
- publikování článků v regionálním tisku, kde šlo především o to prezentovat místní akční skupinu
- další formou bylo uveřejňování zpráv na internetových stránkách
- propagační leták, který informoval o vzniku MAS a vysvětloval metodu LEADER

Druhé období přijde v okamžiku schválení strategie. V tomto období bude cílem seznámit všechny potencionální předkladatele projektů se strategií, se zaměřením fichí a s pravidly administrace. V tomto období budou použity následující formy propagace:

- vytvoření stručného materiálu, ve kterém budou představeny fiche a základní pravidla pro žadatele
- pořádání seminářů, na kterých by mělo dojít k představení strategie, fichí a k instrukcím jak sestavit projekt
- využity budou opět místní zpravodaje
- internetové stránky MAS Český les (www.mascekyles.jz.cz)
- bude vydáván časopis Český les

8.2.2 Postup při vyhlášení příjmu žádostí

Tento postup v mnohém souvisí s propagací a budou při něm použity výše zmíněné prostředky propagace.

Vyhlášení příjmu žádostí proběhne formou veřejné výzvy. Výzva bude vyhlášena programovým výborem MAS a sekretariát bude odpovídat za její zveřejnění. Výzva se bude skládat ze dvou částí. První částí bude tisková zpráva o vyhlášení výzvy k předkládání projektů. Tato část bude

mít podobu jednostránkového textu, který bude zveřejněn na úředních deskách všech měst a obcí v území MAS, dále pak na internetových stránkách obcí a MAS Český les. Dále bude výzva publikována v místních zpravodajích a v časopise Český les. Doba od vyhlášení výzvy k termínu uzávěrky pro předkládání projektů bude minimálně 60 dnů.

Text výzvy (tiskové zprávy) bude obsahovat:

- termín uzávěrky
- místo příjmu žádosti a způsob podání žádosti
- místo či www adresa, kde lze získat formulář žádosti
- seznam fichí a typů podporovaných aktivit
- maximální výši podpory na jeden projekt
- celkové alokované prostředky na výzvu dle jednotlivých fichí
- kontaktní adresy pro konzultace projektů
- výši finančního poplatku určeného pro činnost sekretariátu

Druhá část bude mít podobu podrobnějšího materiálu, který bude nazván Pokyny pro žadatele. V nich žadatel najde povinné osnovy pro zpracování projektu (v souladu s Přílohou č. 3 Pravidel LEADER+), seznam povinných a nepovinných příloh, seznam uznatelných a neuznatelných nákladů, kriteria hodnocení přijatelnosti a bodovací tabulky a další důležité informace související se zpracováním projektů. Pokyny pro žadatele budou k dispozici na obecních úřadech a v elektronické podobě na stránkách www.masceskyles.jz.cz. Na těchto stránkách bude rovněž k dispozici dokument Pravidla LEADER +. Pravidla jsou závazným dokumentem a jsou nadřazena Pokynům pro žadatele

Jak budou informováni koneční příjemci o možnosti předkládání dílčích projektů v rámci strategie

Prostředky, kterými budou koneční příjemci informováni o výzvě byly již ve větší míře zmíněny v bodu 8.2.2. Pro přehlednost je lze uvést znovu:

- tisková zpráva v regionálním tisku
- zveřejnění na stránkách www.masceskyles.jz.cz
- zveřejnění v místních zpravodajích a v časopise Český les
- zaslání výzvy a dalších informací poštou všem potenciálním žadatelům (dle naší databáze)
- informační semináře o výzvě a tvorbě projektů
- vylepení plakátu na veřejných plakátovacích plochách (především v menších obcích a osadách)
- vylepení výzvy na úředních deskách všech měst a obcí v mikroregionu

Bude docházet ke školení samotných předkladatelů projektů a pokud ano, tak jakým způsobem

Školení potenciálních předkladatelů bude probíhat v zásadě dvojím způsobem. První způsob byl již zmíněn výše. Místní akční skupina počítá, že bude pořádat semináře pro potenciální předkladatele projektů. Na těchto seminářích budou v první části účastníci seznámeni se zaměřením strategie, s fichemi, se všemi důležitými pravidly pro zpracování a vlastní realizaci projektů a ve druhé části proběhne instruktážní workshop na téma jak vyplnit žádost, jak sestavit

projekt dle předepsané osnovy a jak a kde opatřit povinné či nepovinné přílohy. V rámci tohoto workshopu budou vysvětleny bodovací tabulky a bude řečeno co jednotlivá kritéria znamenají a jak je možné je naplnit.

Druhý způsob spočívá v individuálních konzultacích a poradenství, které bude potencionálním žadatelům nabídnuto členy místní akční skupiny.

Administrativní postup příjmu, hodnocení a výběru žádostí a projektů

Místní akční skupina vyhlásí ve své výzvě termín pro příjem žádostí a místo kde budou tyto žádosti přijímány. Žádost o finanční pomoc se bude předkládat na standardizovaném formuláři vydaném SZIF, který bude tvořen obecnou částí žádosti a specifickou částí žádosti. K formuláři žádosti se budou přikládat dva výtisky projektu s očíslovanými stránkami a všechny předepsané povinné přílohy.

Příjem kompletu žádosti sekretariátem MAS

Dva výtisky žádosti, projektu, povinných příloh musí předložit žadatel osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby. Pověření musí mít formu úředně ověřené plné moci s vymezením rozsahu zmocnění i časové platnosti. Před managerem MAS žadatel či jím pověřená osoba žádost podepíše. Ještě předtím však manager MAS zkontroluje oprávněnost osoby dokument podepsat. Je-li žádost již podepsána, nelze tento podpis, není-li úředně ověřen, uznat. Po předání celého kompletu žádosti obdrží žadatel potvrzení o předání. Toto potvrzení bude podepsáno managerem a osobou žadatele či jím pověřené osoby.

Zaregistrování žádosti

Manager místní akční skupiny předloží příslušné RO SZIF do 2 pracovních dnů od uzávěrky pro podávání žádostí všechny žádosti o finanční pomoc, projekty a přílohy předložené na MAS. Pracovník RO SZIF žádosti zaregistruje a předá managerovi MAS Potvrzení o zaregistrování žádosti. Toto Potvrzení bude předáno předkladateli projektu. Doručení bude provedeno poštou doporučeným dopisem s doručenkou.

Administrativní kontrola provedená MAS

Po zaregistrování všech žádostí a projektů konečných žadatelů provede manager s další osobou (pravidlo čtyřech očí) administrativní kontrolu povinných příloh požadovaných ve výzvě a Pokynech pro žadatele a posoudí, zda je žádost o finanční pomoc a projekt v souladu se strategií MAS. Kontrolovat se bude zejména úplnost údajů v žádosti, uznatelnost nákladů na jejichž podporu je žádáno, kompletnost povinných.

Manager MAS provede zápis o administrativní kontrole a výsledek administrativní kontroly manager předá příslušnému RO SZIF do 14 kalendářních dnů od zaregistrování všech žádostí a projektů konečných žadatelů.

Administrativní kontrolu provede nezávisle na MAS i RO SZIF.

Zjistí-li RO SZIF či MAS při administrativní kontrole, že žádost včetně projektu a příloh je neúplná nebo obsahuje zjevně chybné údaje, oznámí žadateli do 28 kalendářních dnů od dne jejího zaregistrování konkrétní závady s výzvou k jejich odstranění. Toto oznámení proběhne způsobem, který umožní prokázání obdržení této výzvy žadatelem (doporučený dopis s doručenkou). Rozhodné je však datum odeslání této výzvy.

Příjem opravených či doplněných žádostí

Opravenou a doplněnou žádost, projekt a přílohy musí žadatel doručit na sekretariát MAS osobně nebo prostřednictvím pověřené osoby (pro pověřené osoby platí stejná pravidla jako u prvotního příjmu žádostí) Manager MAS vydá potvrzení o převzetí opravených či doplněných částí žádosti, projektu nebo příloh.

Nedojde-li k odstranění závad žádosti, projektu a příloh do 21 kalendářních dnů ode dne odeslání výzvy, považuje se žádost za neúplnou a bude z registrace vyřazena.

Do 2 kalendářních dnů po uplynutí termínu pro dodání opravených či doplněných žádostí, projektů či příloh předá manager MAS na RO SZIF zprávu o žadatelích, kteří v termínu a řádně opravili žádosti a o těch, kteří tak neučinili.

Hodnocení kritérií přijatelnosti

Maximálně do 7 pracovních dnů od ukončení příjmu opravených či doplněných žádostí provede manager s další osobou (pravidlo čtyřech očí) posouzení, zda zaregistrované projekty splňují kritéria přijatelnosti místní akční skupiny, která jsou obsažena ve fichích. Výsledek tohoto posouzení zpracuje manager MAS v Hodnotící zprávě místní akční skupiny a tuto zprávu předá proti podpisu v jednom výtisku na příslušné RO SZIF.

Současně sekretariát MAS obdrží Hodnotící zprávu vypracovanou SZIF. Projekt je přijatelný pro další administraci pouze v případě, že přijatelnost MAS i SZIF je kladná. MAS vyřadí projekty, jejichž celková přijatelnost je záporná. Manager MAS sestaví dopis, kde žadatelům jejichž projekt byl v rámci kritérií přijatelnosti shledán nepřijatelným oznámí tuto skutečnost a současně uvede důvody, proč byla žádost nepřijatelná. Toto sdělení odešle žadateli doporučeným dopisem s doručenkou nejpozději do 10 kalendářních dnů od ukončení příjmu opravených či doplněných žádostí. Zamítnutí žádosti je konečné a nelze proti němu podat odvolání.

Příprava na hodnocení projektů výběrovou komisí MAS

Do 5 kalendářních dnů od zaslání zamítnutí žádosti žadatelům, kteří nesplnili kritéria přijatelnosti se uskuteční zasedání výkonné rady MAS. Na toto zasedání připraví sekretariát MAS tyto podklady:

- Seznam všech přijatých a zaregistrovaných žádostí
- Hodnotící zprávy MAS a SZIF o kontrole přijatelnosti
- Seznam všech žádostí, které postupují do bodového hodnocení

- Návrh na termíny zasedání výběrové komise MAS (První termín zasedání výběrové komise nesmí být dříve než 14 kalendářních dnů po konání valné hromady)
- Bodovací kritéria pro výběr projektů a manuál pro hodnotitele (obdrží členové výběrové komise)

Výkonná rada MAS rozhodne především o těchto skutečnostech:

- Potvrdí či doplní výběrovou komisi MAS. Výběrová komise již byla zvolena, ale může dojít k situaci, že členové výběrové komise se dostanou do střetu zájmů (budou mezi žadateli nebo zpracovateli projektů) nebo se z jiných důvodů práce v komisi vzdají. Pak může dojít k narušení pravidel o složení výběrové komise. Vzhledem k tomu, že o volbě členů výběrové komise musí rozhodovat výkonná rada je její konání před zasedáním výběrové komise nutností
- Rozhodne o termínech a místě konání zasedání výběrové komise

Na zasedání výkonné rady bude pozván zástupce RO SZIF. Pokud se tento zástupce nedostaví, předseda MAS bezprostředně po skončení zasedání informuje příslušné RO SZIF o termínu konání zasedání výběrové komise. Současně manager oznámí termíny konání hodnotících zasedání žadatelům.

Hodnocení projektů výběrovou komisí MAS

Hodnocení projektů výběrovou komisí MAS proběhne v průběhu dvou zasedání. Na obě dvě zasedání bude pozván zástupce RO SZIF jako tichý pozorovatel. Manager MAS zajistí na termín, který byl odsouhlasen výkonnou radou odpovídající prostory pro práci výběrové komise a další technické prostředky nutné k jejich práci.

V průběhu prvního zasedání bude komise posuzovat žádosti na základě odevzdaných písemných podkladů (žádost, projekt, přílohy). Druhé zasedání se uskuteční formou veřejného slyšení žadatelů před výběrovou komisí a zájemců z řad veřejnosti

1. zasedání

Na úvod zasedání rozdělí předseda výběrové komise hodnotitele tak, aby žádosti které svým zaměřením spadají do určité fiche byly hodnoceny 2 hodnotiteli. Každá fiche tedy bude mít své hodnotitele, kteří se budou věnovat pouze projektům, které svým zaměřením spadají do jejich fiche.

Hodnotitele budou bodovat na základě bodovacích kritérií a s pomocí manuálu pro hodnotitele. Každý hodnotitel bude bodovat samostatně do připravených bodovacích protokolů. Tyto protokoly budou kromě kritérií a kolonky pro získané body obsahovat kolonku pro odkaz na místo v projektu, na základě kterého byl udělen příslušný počet bodů a současně bude v protokolech vyčleněn prostor pro zapsání otázek jako východiska pro 2. zasedání.

1. zasedání bude probíhat maximálně 5 pracovních dní. Po ukončení každého pracovního dne odevzdají hodnotitelé všechny součásti žádosti a hodnotící protokoly managerovi, který je uloží na bezpečném místě.

2. zasedání

V rámci tohoto zasedání dostane každý žadatel maximálně 15 minutový prostor k představení svého projektu a poté bude následovat rovněž maximálně 15 minutový úsek, kdy bude odpovídat na předem připravené dotazy hodnotitelů. Dotazy i odpovědi musí být zapsány do protokolů. Z důvodů přesného zapsání budou odpovědi nahrávány diktafonem.

Hodnotitelé na základě tohoto slyšení upřesní bodové hodnocení v jednotlivých bodovacích kritériích. Tam kde k tomuto upřesnění dojde napíší do protokolu krátké zdůvodnění, na základě jakých informací k upřesnění došlo. Každý hodnotitel ke každému projektu, který hodnotil, spočítá výsledný součet bodů, podepíše protokol a předá jej předsedovi výběrové komise.

Předseda výběrové komise společně s managerem překontrolují výsledné součty, zapíší tyto součty do připraveného protokolu a dopočítají průměrnou výslednou bodovou hodnotu pro každý hodnocený projekt. Na základě těchto hodnot potom projekty seřadí v pořadí od nejlépe hodnoceného k nejhůře hodnocenému. Tímto okamžikem končí 2. zasedání výběrové komise. 2. Zasedání musí být ukončeno nejpozději do 10 pracovních dnů od zahájení 1. zasedání

Výběr projektů, které budou navrženy ke spolufinancování

Do 3 dnů od ukončení 2. zasedání výběrové komise zasedne společně výběrová komise s programovým výborem MAS, který se na tomto zasedání seznámí se seznamem obodovaných projektů. Na tomto zasedání se rozhodne, které projekty budou navrženy ke spolufinancování. Rozhodování se musí řídit těmito zásadami:

1. Musí se respektovat pořadí, v jakém jsou projekty seřazeny dle bodového hodnocení. Nesmí se toto pořadí měnit.
2. Musí se respektovat alokace na jednotlivou výzvu a fichi. Nesmí se tuto alokaci překročit.

Z obou zasedání výběrové komise a ze společného zasedání s programovým výborem MAS bude sekretariátem vypracována

1. Hodnotící zpráva výběrové komise a programového výboru MAS s počtem bodů pro jednotlivé projekty,
2. Seznam projektů doporučených Výběrovou komisí a Programovým výborem MAS k financování
3. Seznam projektů nedoporučených Výběrovou komisí a Programovým výborem MAS k financování

Všechny tyto zprávy a seznamy budou předány do 5 kalendářních dnů od konání zasedání na RO SZIF

Neschválení projektu k financování

V případě, že projekt nebyl vybrán ke spolufinancování z důvodu nedostatku disponibilních finančních prostředků, sdělí tuto skutečnost MAS písemně žadateli. Sdělení připraví manager MAS a odešle jej doporučeným dopisem s doručenkou.

Schválení projektu k financování

V případě, že projekt vybraný MAS byl Řídícím orgánem OP RVMZ schválen ke spolufinancování, je žadatel písemně vyzván k převzetí Rozhodnutí a k podpisu Podmínek přímo RO SZIF. Žadatel je povinen se před podpisem Podmínek podrobně seznámit s jejich obsahem i s obsahem Rozhodnutí. Podmínky podepisuje žadatel/příjemce pomoci osobně na příslušném RO SZIF. V případě právnické osoby jsou podepsány Podmínky všemi zmocněnými osobami v souladu s výpisem z obchodního rejstříku. Rozhodnutí a Podmínky se vyhotovují minimálně ve čtyřech stejnopisech, každé vyhotovení Podmínek má hodnotu originálu. Rozhodnutí a Podmínky obdrží příjemce pomoci a třikrát příslušné RO SZIF. Jedno vyhotovení Rozhodnutí a Podmínek předá RO SZIF místně příslušnému finančnímu úřadu (u právnických osob podle místa jejího sídla v ČR, u fyzických osob podle adresy trvalého pobytu v ČR) stejný postup platí při uzavírání Dodatku k Podmínkám.

Rekapitulace časového průběhu příjmu, hodnocení a výběru žádostí a projektů

1.	Uzávěrka příjmu žádostí od předkladatelů projektů	0
2.	Předání přijatých žádostí k registraci na RO SZIF	+ 2
3.	Administrativní kontrola žádostí sekretariátem MAS	+ 14
4.	Administrativní kontrola RO SZIF a oznámení žadatelů o závadách	+ 14
5.	Příjem doplněných a opravených žádostí, projektů, příloh	+ 21
6.	Předání doplněných a opravených žádostí, projektů příloh na RO SZIF	+ 2
7.	Kontrola přijatelnosti a předání Hodnotící zprávy o kontrole Přijatelnosti na RO SZIF	+ 5
8.	Odeslání dopisu žadatelům, kteří neprošli kriterií přijatelnosti	+ 3
9.	Konání valné hromady MAS	+ 5
10.	Konání 1. zasedání výběrové komise MAS	+ 14
11.	Zakončení 2. zasedání výběrové komise MAS	+ 10
12.	Zasedání Programového výboru MAS a sestavení návrhu projektů doporučených k podpoře	+ 3
13.	Předání Hodnotící zprávy výběrové komise a programového výboru MAS a seznamů doporučených a nedoporučených projektů ke spolufinancování z OP ZVMZ	+ 5
Celkem maximálně dní		98

Osoby, které se budou podílet na příjmu a hodnocení žádostí a jejich funkce v procesu příjmu žádostí.

Do procesu příjmu a hodnocení žádostí zasáhnou tyto osoby

1. Manager místní akční skupiny
2. Předseda Výběrové komise
3. Členové Výběrové komise MAS
4. Předseda místní akční skupiny
5. Členové Programového výboru MAS

Tyto osoby se budou podílet v procesu příjmu a hodnocení žádostí takto:

Manager místní akční skupiny bude vykonávat tyto činnosti:

- příjem žádostí, projektů, příloh
- kontrola oprávněnosti předávající osoby
- vystavení potvrzení o příjmu žádosti, projektu, příloh, podpis potvrzení o předání
- odeslání žadatelům potvrzení o zaregistrování
- odeslání oznámení o nutnosti oprav nebo doplnění žádostí
- předání žádostí na SZIF k zaregistrování
- administrativní kontrola, vyhotovení zápisu o administrativní kontrole a předání zápisu na RO SZIF
- příjem doplněných a opravených žádostí
- předání doplněných a opravených žádostí na RO SZIF
- hodnocení kritérií přijatelnosti
- vypracování Hodnotící zprávy o kontrole přijatelnosti a předání na RO SZIF
- příprava sdělení žadateli o nedoporučení jeho žádosti ke spolufinancování
- sestavení zamítacích dopisů žadatelům, kteří neprošli hodnocením přijatelnosti
- odeslání sdělení žadateli o nedoporučení jeho žádosti ke spolufinancování
- organizace valné hromady a příprava podkladových materiálů
- oznámení termínů konání hodnotících zasedání žadatelům
- organizace hodnotících zasedání, příprava prostor a technických prostředků
- kontrola součtů na hodnotících protokolech, vytvoření celkového protokolu s pořadím všech projektů dle získaných bodů
- organizace zasedání programového výboru, příprava podkladů pro zasedání
- vypracování Hodnotící zprávy výběrové komise a programového výboru MAS a seznamů místní akční skupinou schválených a neschválených projektů
- předání výše uvedených zpráv na RO SZIF

Předseda výběrové komise MAS bude vykonávat tyto činnosti

- rozdělení členů komise do 3 subkomisí (pro každou fichi jedna)
- seznámení se s podklady pro hodnocení
- organizace 1. a 2. zasedání výběrové komise
- kontrola součtů na hodnotících protokolech, vytvoření celkového protokolu s pořadím všech projektů dle získaných bodů
- podpisy na všech výstupech výběrové komise MAS

Členové výběrové komise MAS budou vykonávat tyto činnosti

- seznámení se s podklady pro hodnocení

- hodnocení projektů na 1. a 2. zasedání
- vypracování hodnotícího protokolu ke každému hodnocenému projektu
- vypracují a podepíší Seznam doporučených/nedoporučených projektů VK MAS

Předseda MAS bude vykonávat všechny činnosti, které vyplývají z jeho povinnosti statutárního zástupce. Předseda MAS nese odpovědnost za všechny výstupy orgánů místní akční skupiny. Bude podepisovat všechny písemnosti, které budou zasílány žadatelům nebo předávány na RO SZIF.

Členové Programového výboru budou vykonávat tyto činnosti:

- schválení žádostí
- schválení výběrových kritérií
- schválení výběru projektů provedeného výběrovou komisí

9. Realizace Strategie prostřednictvím dílčích projektů

Časový plán pro vyhlášení příjmu žádostí a uskutečnění výběru projektů

V případě přiznání dotace OP zemědělství – opatření LEADER+ na realizaci strategie bude místní akční skupina Český les prostřednictvím sekretariátu vyhlašovat výzvy k předkládání žádostí. Zájemci budou moci ve stanovené lhůtě předkládat své žádosti o podporu v rozdělení do jednotlivých fichí.

Jaké projekty budou pravděpodobně uskutečněny

V současné době nelze přesně určit, které projekty projdou sítím hodnocení. Bude záležet jak na kvalitě zpracování podkladů žádostí tak hlavně na ideovém záměru. Jistě tedy budou realizovány ty nejlepší projekty, které budou odpovídat strategii rozvoje MAS Český les tak jednotlivým fichím v rámci strategie.

V jakém časovém horizontu budou projekty pravděpodobně uskutečněny

Strategie MAS Český les je připravovaná na období 2007 – 2013 a v tomto období by také měly být realizovány projekty, které budou naplňovat cíle strategie a jednotlivých fichí.

10. Monitoring, hodnocení a kontrola pro účely MAS

10.1 Lidské zdroje, finanční zdroje a prostředky uplatňované při monitoringu,

Lidské zdroje

Za účelem monitoringu projektů, jejich hodnocení a kontroly MAS zvolila dozorčí radu, která má tyto úkoly:

- a) revizní činnost zaměřená na vnitřní kontrolu hospodaření s prostředky MAS, které bude mít k dispozici na svoji administrativní a organizační činnost,
- b) eviduje čtvrtletní hlášení žadatele, které poslouží jako východisko pro zprávu v bodu c)
- c) zpracovává pravidelnou písemnou monitorovací zprávu za předešlé čtvrtletí, která se předkládá vždy do 10. pracovního dne měsíce následujícího po sledovaném čtvrtletí řídicí orgán OP RVMZ. Tato zpráva bude obsahovat především informace o průběhu realizace strategie, zejména o plnění časového a finančního plánu strategie i dílčích projektů.
- d) zjišťuje plnění monitorovacích indikátorů a sestavuje závěrečnou zprávu o dosažených výsledcích MAS v programu LEADER +.
- e) účastní se kontrol na místě prováděných zaměstnanci SZIF u předkladatelů projektů.
- f) podává návrhy na řešení zjištěných nedostatků předsedovi či místopředsedovi MAS
- g) podílí se na kontrole zadávání veřejných zakázek
- h) podílí se na zpracování Výroční zprávy pro účely MAS a partnerů

Revizní a kontrolní komise má 3 členy v poměru 1:2 (místní samospráva : další subjekty).

Finanční zdroje a prostředky uplatňované při monitoringu

Kalkulované náklady vycházejí z předpokládaného rozsahu všech nezbytných monitorovacích prací. Jedná se především o tyto:

- kontroly na místě u předkladatelů projektů (ve spolupráci s RO SZIF)
- kontrola spojená se zadáváním veřejných zakázek
- evidence čtvrtletních hlášení a zpracování souhrnné čtvrtletní zprávy

Uvedené činnosti na sebe vážou především tyto náklady:

- náhrady jízdného dle platné vyhlášky (cca 5 000 km)
- odměna členům kontrolních skupin
- nákup technických prostředků k provádění kontrol
- běžný spotřební a kancelářský materiál

Finanční prostředky k pokrytí výše uvedených nákladů budou zajištěny ze dvou zdrojů.

- a) Prvním zdrojem bude poplatek, který odvede příjemce do pokladny MAS v okamžiku přiznání dotace. Tento poplatek bude činit 5% z hodnoty získané dotace. Poplatek bude příspěvkem příjemce na administraci projektů a nebude započítáván do povinné spoluúčasti příjemce na nákladech projektu.
- b) Druhým zdrojem bude dotace získaná z OP RVMZ (podopatření 2.1.4.) na administraci MAS (12 % z celkové dotace)

Prostředky monitoringu

Příjemce bude mít za povinnost podávat po celou dobu realizace pravidelné čtvrtletní zprávy o postupu prací při realizaci projektu. Zprávy budou zpracovávány na standardizovaném formuláři a budou obsahovat především tyto informace:

- název projektu a jméno příjemce
- období, za které je zpráva podávána

- monitorovací tabulka
- neplánované situace v průběhu realizace projektu
- datum vyplnění a podpis příjemce

Dozorčí rada po obdržení zprávy zaeviduje její přijetí a vloží jí do složky příjemce. Současně zkontroluje soulad skutečného postupu realizace s plánovaným tak, jak byl napsán v projektu.

Na základě došlých hlášení dozorčí rada připraví souhrnné monitorovací tabulky za všechny realizované projekty a spolu se čtvrtletní zprávou místní akční skupiny je předá příslušnému pracovišti RO SZIF.

10.2 Prostředky, které budou uplatněny pro hodnocení programu,

Místní akční skupina nechce hodnotící činnost omezovat pouze na hodnocení realizovaných projektů a jejich dopadů v území, ale rovněž na hodnocení celé činnosti MAS a odrazu této činnosti na rozvoji aktivního občanského přístupu k rozvojovým aktivitám v mikroregionu.

Zdroje

Zajištění hodnotících činností lidskými a finančními zdroji bylo popsáno v bodu 10.1. Informačními zdroji pro hodnocení projektů a činnosti MAS budou:

- průběžné a následné monitorovací zprávy příjemců
- statistické údaje zjišťující hodnotící kritéria
- ohlasy veřejnosti na realizované projekty a na činnost MAS

Prostředky

Základním prostředkem pro hodnocení bude porovnání cílů stanovených:

- v jednotlivých realizovaných projektech
- ve Strategii MAS v rámci jednotlivých fichí
- v plánu činnosti MAS na příslušný kalendářní rok

se skutečným stavem, který nastane po ukončení období, na které byly cíle stanoveny.

Organizace hodnotící činnosti

Sběr dat pro hodnotící činnost bude provádět revizní a kontrolní komise, která bude následně tyto data zpracovávat. Na základě porovnání plánovaných výsledků a výsledků ve skutečnosti dosažených bude formulovat hodnocení jak projektů tak i činnosti MAS.

Hodnotící činnost se bude skládat z:

- vytvoření nástrojů pro sběr dat (dotazníky, formuláře pro záznam) a jejich distribuce
- sběru dat ze zdrojů uvedených v bodu 10.2.1.
- zpracování získaných dat a jejich porovnání s deklarovanými výsledky

Ukazatele

V uvedené tabulce jsou vypsány hodnotící ukazatele Strategie MAS, které jsou vázány na realizaci jednotlivých fichí.

Nové produkty nebo služby cestovního ruchu	Počet
Vybudované nebo vyznačené trasy pro pěší, hipostezky, cyklotrasy nebo cyklostezky	Km
Vydané informační a propagační materiály	Počet
Zpracované marketingové studie	Počet
Vybudovaná zařízení infrastruktury cestovního ruchu	Počet
Rekonstrukce nevyužitých budov za účelem podnikání	Počet
Nově založené podniky	Počet
Zvýšení odbytu místních výrobků	%
Výstavba nebo modernizace zařízení občanské vybavenosti	Počet
Uspořádané společenské, spolkové, sportovní, environmentální, kulturní a církevní akce	Počet

Tyto ukazatele budou sledovány po skončení realizace všech projektů, a to opakovaně po dobu tří let.

10.3 Zajištění jednoduché kontroly

Pro zajištění jednoduché kontroly všech aktivit budou všechna základní data archivována na sekretariátu MASu, kde bude možno kdykoli získat potřebné informace.

11. Vztah k ostatním programům uplatněným v území

Priority rozvoje MAS Český les jsou v souladu s Národním strategickým plánem rozvoje venkova České Republiky na období 2007 – 2013. Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky, jako členského státu Evropské unie, je jedním ze základních dokumentů, tvořících „evropskou“ soustavu dokumentů strategického řízení a programování na léta 2007 – 2013. Svým pojetím i věcnou orientací přispívá k naplnění celkové strategické orientace rozvoje EU a k zabezpečení tří hlavních cílů EU ve sféře podpory rozvoje venkova, kterými jsou:

- zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví podporou restrukturalizace, rozvoje a inovací
- zlepšování životního prostředí a krajiny podporou ekologicky šetrných způsobů hospodaření s půdou
- zlepšování kvality života ve venkovských oblastech a povzbuzení diverzifikace hospodářské činnosti

Strategie MAS Český les se zaměřuje především na plnění cílů osy III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. Projekty podporované v rámci jednotlivých fichí přispějí především k naplnění cílů priorit III.1 Tvorba nových pracovních míst a III.2. Podmínky růstu a kvalita života na venkově. Strategie chce prostřednictvím projektů podporovaných v rámci Fiche č. 2 – Rozvoj venkovského podnikání a tradičních řemesel přispět

k naplnění cílů osy I. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, konkrétně priority I.1 Podpora zemědělských podniků a jejich činnosti. Kvalita života na venkově úzce souvisí s prostředím, ve kterém venkovské i obyvatelstvo žije, proto mohou být v rámci fiche č. 3 – Zkvalitnění života na venkově podpořeny i akce, které přispějí k naplnění cílů osy II – Zlepšování životního prostředí a krajiny.

1. Téma strategie	1
2. Žadatel/předkladatel Strategie.....	1
2.1 IDENTIFIKACE ŽADATELE:	1
2.2 ZPRACOVATEL STRATEGIE	1
3. Stručné představení mikroregionu (po stránce geografické, ekonomické, historické,...) a analýza stavu na místní úrovni	1
3.1 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	1
3.2 HISTORIE	2
3.3 DEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	4
3.4 EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA	6
3.4.1 Míra nezaměstnanosti	7
3.4.2 Zaměstnanost.....	7
3.4.3 Doprava.....	8
3.4.4 Zemědělství.....	11
3.4.5 Cestovní ruch.....	12
3.5 KULTURA	18
3.5.1 Kulturní tradice	18
3.5.2 Kulturní památky.....	18
3.6 SOCIÁLNÍ CHARAKTERISTIKA	20
3.6.1 Vzdělání.....	20
3.6.2 Zdravotnictví	21
3.6.3 Základní technická vybavenost obcí.....	21
3.7 STAV ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	22
3.8 ZDŮVODNĚNÍ JEDNOTNÉHO CHARAKTERU ÚZEMÍ.....	23
3.8.1 Důvod výběru daného území	23
3.8.2 Vznik daného území.....	24
3.8.3 Zvláštnosti území, přednosti či zápory, které vedou k zaměření Strategie.....	24
4. Shrnutí dosud realizovaných programů v dané oblasti.....	25
5. SWOT analýza.....	32
5.1 SILNÉ A SLABÉ STRÁNKY, PŘÍLEŽITOSTI A OHROŽENÍ	32
5.2 VYUŽITÍ SWOT ANALÝZY PŘI TVORBĚ STRATEGIE.....	36
6. Popis Strategie, která by měla být realizována v rámci LEADER+	37
6.1 CELKOVÁ STRATEGIE	37
6.2 STRATEGIE V RÁMCI LEADER +	37
6.3 PŘEDSTAVENÍ JEDNOTLIVÝCH AKCÍ STRATEGIE (FICHÍ)	39
7. Popis realizace partnerství	48

8. Organizace MAS	51
8.1 POPIS STRUKTURY MAS A ROZDĚLENÍ ODPOVĚDNOSTI	51
8.2 POPIS POSTUPU PŘI REALIZACI STRATEGIE	56
8.2.1 <i>Propagace strategie</i>	56
8.2.2 <i>Postup při vyhlášení příjmu žádostí</i>	56
9. Realizace Strategie prostřednictvím dílčích projektů.....	64
10. Monitoring, hodnocení a kontrola pro účely MAS	64
10.1 LIDSKÉ ZDROJE, FINANČNÍ ZDROJE A PROSTŘEDKY UPLATŇOVANÉ PŘI MONITORINGU,	64
10.2 PROSTŘEDKY, KTERÉ BUDOU UPLATNĚNY PRO HODNOCENÍ PROGRAMU,	66
10.3 ZAJIŠTĚNÍ JEDNODUCHÉ KONTROLY	67
11. Vztah k ostatním programům uplatněným v území	67